

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Sosiaalialan koulutusohjelma / sosionomi AMK

Sari Eklund

Marja Rintanen

ILKIVALLAN JA VAHINGONTEKOJEN ILMENEMINEN JA KEINOJA NIIDEN
ENNALTAEHKÄISEMISEKSI ETELÄ-KYMENLAAKSOSSA

Opinnäytetyö 2013

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO	6
2	OSALLISUUS	7
3	YHTEISÖLLISYYS	10
4	RIKOLLISUUS	12
	4.1 Rikollisuus Kymenlaaksossa	13
5	ILKIVALTA JA VAHINGONTEKO	14
	5.1 Ilkivalta ja vahingonteot turvallisuustyön näkökulmasta	14
	5.2 Esimerkkejä ilkivallan ilmenemisestä	15
6	YMPÄRISTÖ	15
7	TURVALLISUUS	17
	7.1 Turvallisuustyö ja osallistaminen	19
	7.2 Turvallinen ympäristö turvallisuustyön näkökulmasta	19
8	OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS	20
	8.1 Tutkimuksen tarkoitus ja tavoitteet	20
	8.2 Tutkimusmenetelmä	21
	8.3 Tutkimuksen toteutus	22
	8.4 Tulosten analysointi	22
	8.5 Tutkimuksen luotettavuus	23
9	OPINNÄYTETYÖN TULOKSET	24
	9.1 Vastaajien taustatiedot	24
	9.2 Ilkivallan ja vahingontekojen ilmeneminen	25
	9.3 Ilkivallan ja vahingontekojen ilmenismuodot	25
	9.4 Ilkivallan ja vahingontekojen ikäjakauma ja asuinalue	26
	9.5 Ilkivallan ja vahingontekojen kohdistuminen ja ilmeneminen asuinalueilla	26
	9.6 Toimijatahot ilkivallan ja vahingontekojen vähentämiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi	27

9.7 Yhteisten tilojen merkitys ilkivallan ja vahingontekojen vähentämisessä	27
9.8 Ilkivaltaan ja vahingontekoihin puuttuminen	28
9.9 Keinoja, joilla ilkivaltaan ja vahingontekoihin voidaan puuttua	28
9.10 Uudet keinot ilkivallan ja vahingontekojen ennaltaehkäisemiseksi ja vähentämiseksi	29
9.11 Esimerkkejä vastauksista	29
10 YHTEENVETO	30
10.1 Ilkivallan ja vahingontekojen esiintyminen	30
10.2 Keinoja ilkivallan ja vahingontekojen ennaltaehkäisemiseksi	30
10.3 Uusia ideoita ilkivallan ja vahingontekojen ennaltaehkäisemiseksi	31
10.4 Tulosten hyödynnettävyys EK-ARTU-hankkeelle	31
11 POHDINTA	32
LÄHTEET	
LIITTEET	
Liite 1. Saatekirje ja kyselylomake	
Liite 2. Muistutuskirje	
Liite 3. Ilkivallan ja vahingontekojen ilmeneminen kunnittain	

TIIVISTELMÄ

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Sosiaalialan koulutusohjelma

Eklund Sari, Rintanen Marja	Ilkivallan ja vahingontekojen ilmeneminen ja keinoja niiden ennaltaehkäisemiseksi Etelä-Kymenlaaksossa
Opinnäytetyö	36 sivua + 9 liitesivua
Työn ohjaaja	Lehtori Tuomo Paakkonen
Toimeksiantaja	EK-ARTU-hanke/ Päivi Okuogume
Marraskuu 2013	
Avainsanat	asuminen, ilkivalta, osallistaminen, vahingonteko

Opinnäytetyön tilaajana on EK - ARTU- hanke. Hankkeen tavoitteina ovat turvallisen elinympäristön saavuttaminen ja ylläpitäminen sekä turvallisten olosuhteiden luominen Etelä-Kymenlaakson kunnille ja niiden asukkaille. Lisäksi tavoitteina ovat kuntien turvallisuusriskien minimointi sekä huomion kiinnittäminen ilkivaltaan ja vahingontekojen ennaltaehkäisyyn. Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää, millaista ilkivaltaa ja vahingontekoja Etelä-Kymenlaakson asukkaat ovat kohdanneet asuinalueillaan ja millaisia keinoja heillä on ennaltaehkäistä tai vähentää niitä.

Tutkimus on kvantitatiivinen. Asukkaiden kokemuksia ilkivallasta ja vahingonteosta sekä keinoista ennaltaehkäistä niitä kerättiin postikyselyn avulla. Kysely lähetettiin 70:lle Etelä-Kymenlaakson asukasyhdistyksien sekä kylätoimikuntien puheenjohtajalle. Kyselylomake oli puolistrukturoitu, ja kyselyyn vastasi 27 henkilöä kesän 2013 aikana.

Tutkimuksen mukaan ilkivaltaa ja vahingontekoja esiintyy kaikilla Etelä-Kymenlaakson kuntien alueilla. Tyypillisiä ilkivallan ja vahingontekojen muotoja ovat yleisten alueiden roskaaminen sekä yksityisen ja julkisen omaisuuden turmeleminen ja hajottaminen. Merkittävimpinä keinoina ennaltaehkäistä ilkivaltaa ja vahingontekoja mainittiin yhteisöllisyys, ongelmien esilletuominen, kasvatus sekä keskusteleminen ongelmista avoimesti. Konkreettisina keinoina ennaltaehkäistä ja vähentää ilkivaltaa ja vahingontekoja tuotiin esille riittävän valaistuksen tuoma turvallisuus ja sen vaikutus ilkivallan tekojen vähenemiseen sekä kameravalvonta.

ABSTRACT

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

University of Applied Sciences

Social Care

Eklund Sari, Rintanen Marja	The occurrence of vandalism and mischief and ways to prevent such in southern Kymenlaakso
Bachelor`s thesis	36 pages + 9 appendice pages
Supervisor	Tuomo Paakkonen, Senior Lecturer
Commissioned by	EK – ARTU- project
November 2013	
Keywords	living, mischief, inclusion, vandalism

The study was ordered by the EK-ARTU - project. The main goal of the project is to reach secure living environment and maintaining it in the territory of southern Kymenlaakso. Besides that, the goal is to focus on minimizing security breaches and to prevent vandalism and mischief. The purpose of this study is to find out what kind of vandalism and mischief people have experienced in their neighborhood and what means they have to prevent or diminish it.

This study is a quantitative research. The experiences of the inhabitants considering vandalism and mischief were collected by inquiry. The inquiry was sent to 70 chairmen of residents' associations and village committees and 27 of them replied. The research was carried out during summer 2013.

According to the results, vandalism and mischief happen in every municipality. The most common form of mischief and vandalism are littering and damaging both private and public property. The most important way of preventing such is to bring forward problems on community level and to discuss problems publicly. As concrete ways were brought up sufficient lighting and camera surveillance in order to diminish mischief.

1 JOHDANTO

Teemme opinnäytetyön Arjen turvallisuus Etelä-Kymenlaaksossa / EK–ARTU -hankkeeseen. Hankkeen projektipäällikkönä toimii Päivi Okuogume ja opinnäytetyön ohjaavana opettajana on Tuomo Paakkonen.

Hankkeen taustalla ovat valtakunnalliset haasteet ja valtioneuvoston periaatepäätös vuodelta 8.5.2008. EK–ARTU -hanke pohjautuu sisäasiainministeriön sisäisen turvallisuusohjelman tavoitteisiin. Etelä-Kymenlaakson alueella EK–ARTU -hanke vastaa paikallisella tasolla tämän turvallisuusohjelman toteutumisesta. (Etelä-Kymenlaakson kuntien turvallisuussuunnitelma). Yksi ohjelman tavoitteista on saada Suomesta Euroopan turvallisimman maa vuoteen 2015 mennessä. Turvallisuussuunnittelun lähtökohtana on väestön turvallisuuden edistäminen ja turvallisuuden tunteen parantaminen sekä akuuttien ongelmien ratkaiseminen.

EK–ARTU-hankkeen yhtenä päätavoitteena on osallistaa kuntalaiset turvallisuustyöhön yhdessä kolmannen ja yksityisen sektorin kanssa. Lisäksi hankkeen tavoitteena on turvallisen elinympäristön saavuttaminen ja sen ylläpitäminen. Tavoitteena on myös luoda mahdollisimman turvalliset olosuhteet kunnille ja niiden asukkaille ja yhteisöille. Hankkeen tavoitteena on lisäksi kuntien turvallisuusriskien minimointia sekä kiinnittää huomiota ilkivallan, vahingontekojen ja rikollisuuden ennaltaehkäisyyn. (Etelä-Kymenlaakso kuntien turvallisuussuunnitelma).

Opinnäytetyömme tarkoituksena on selvittää, millaista ilkivaltaa alueen asukkaat ovat asuinalueellaan kohdanneet ja millaisia keinoja heillä on vähentää tai ehkäistä ilkivaltaa. Lisäksi selvitämme työssämme, vähentäisikö asukkaiden osallistaminen ja yhteisöllisyys ilkivaltaa asuinalueella. Tarkoituksena on lisäksi selvittää, millaista ilkivaltaa asukkaat ovat kohdanneet ja kuinka sitä voisi heidän mielestään vähentää. Hankkeen avulla pyritään selvittämään, millaisia muita keinoja kuin virkavalta voisi olla ilkivallan vähentämiseksi. Näitä ovat esimerkiksi asukkaiden osallistaminen ja yhteisöllisyyden lisääminen. Aihe kiinnostaa meitä sen ajankohtaisuuden vuoksi ja lisäksi erityisosaaminen 1 ja 2 liittyvät koulupihojen turvallisuus -hankkeeseen, jonka tarkoituksena on vähentää muun muassa koulukiusaamista osallistamalla lapset oman koulupihaansa suunnitteluun living lab -menetelmää käyttäen. Menetelmänä living lab on asiakaslähtöinen, jolloin käyttäjät ja kuluttajat ovat keskeisessä asemassa. (Practico Living

Lab.) Uskomme, että huomioimalla ja osallistamalla esimerkiksi asuinalueen nuoria suunnittelemaan omaa kokoontumispaikkaansa ilkivaltaa voidaan merkittävästi vähentää.

Opinnäytetyön teoriaosuus koostuu seuraavista teemoista: asumisen ja ympäristön turvallisuus arjessa sekä osallisuus ja yhteisöllisyys sekä niiden merkitys ilkvallan vähentämissä ja turvallisuuden lisäämisessä. Monenlainen ilkvallta ja vahingonteot ovat lisääntyneet yhteiskunnassamme elintasomme noustessa (Suoja omaisuutesi). Ilkvallta ja vahingonteot kohdistuvat tyypillisesti yhteiseen omaisuuteemme, kuten puistoihin, talojen seiniin, bussipysäkkeihin ja esimerkiksi kerrostalojen rappukäytäviiin.(Ilkvallta ja vahingonteot). Näitä omaisuusrikoksiin kuuluvia rikoksia voidaan ennaltaehkäistä melko yksinkertaisin keinoin esimerkiksi lukitsemalla ja merkitsemällä omaisuus ja lisäämällä hälytyslaitteiden käyttöä.(Suoja omaisuutesi.)

2 OSALLISUUS

Osallisuudesta ja ihmisen omasta osuudesta hyvinvointiin puhutaan yhä enemmän esimerkiksi ilmaisuilla osallisuus, elämänhallinta ja empowerment, josta suomenkielisenä ilmaisuna puhutaan voimaantumisenä ja täysvaltaistumisena. Toisin sanoen, ihminen itse tietää parhaiten, mikä on hänelle hyväksi. (Tapaninen, Kauppinen, Kivinen, Kotilainen, Kurenniemi & Pajukoski 2002, 56 - 57.)

Aktiivisuuden ja osallisuuden odotukset eivät koske ainoastaan asukkaita, kuntalaisia tai kansalaisia. Yleistymässä on käsitys siitä, että yksilö on paras asiantuntija omassa elämässään, myös sosiaali- ja terveydenhuoltoviranomaisten ja asiakkaiden välisissä hoito- ja asiakkuussuhteissa. Osallisuuden ohella puhutaan myös osallistavasta toiminnasta, aktiivisuuden ohella myös aktivoimisesta, yhteisöllisyyden ohella empowermentin sijaan asiakkaan voimaannuttamisesta ja täysvaltaistamisesta. Yhteisöllistäminen, osallistaminen, täysvaltaistaminen ja aktivoiminen voivat sisältää ajatuksen siitä, että toimintaa määrittää ja määrää joku yksilön ulkopuolinen taho. (Tapaninen ym. 2002,162.)

Kaksi hyvin olennaista asiaa vaikuttaa kansalaisten osallistumiseen; ensimmäisenä on kiinnostus omaehtoiseen vaikuttamiseen ja osallistumiseen sekä toisena osallistumiseen ja vaikuttamiseen tarjolla olevat mahdollisuudet. Jälkimmäiseen voidaan vaikut-

taa erityisesti niin, että kehitetään hallinto- ja päätöksentekojärjestelmää sillä tavoin, että mahdollisuudet ja keinot kansalaisten osallistumiseen ovat kaikkien saatavissa. Osallistuminen voi tarkoittaa kansalaista, joka on aktiivinen osallistuja ja haluaa sekä osaa olla aloitteentekijänä sellaisissa yhteiskunnallisissa asioissa, jotka häntä kiinnostavat tai ovat hänelle tärkeitä. Osallisuus taas voi olla kansalaistoimintaa, kansalaisaktivismia tai järjestötoimintaa tai se voi jopa liittyä demokratian edustukselliseen kehittämiseen. Osallisuus sisältää myös erilaisia rooleja. Voidaan olla osallisena kansalaisen roolissa, kuten kunnan asukkaana tai asiakkaan roolissa eli palvelujen käyttäjänä. Osallisuus määritelmänä ei ole yksiselitteinen, vaan se on joukko erilaisia tulkintoja. (Kohonen & Tiala 2002,6.)

Sosiaalista pääomaa voidaan määritellä ihmisten väliseksi henkiseksi ja sosiaaliseksi sidokseksi. Sen tärkeitä keskeisiä osatekijöitä ovat viralliset ja epäviralliset normit ja jaetut toimintasäännöt sekä myös luottamussuhteet, jotka yhteisten asetettujen päämäärien saavuttamisen myötä mahdollistavat yhteistoiminnan. Luottamus on sosiaalisen pääoman yksi tärkeimmistä piirteistä ja se on myös keskeinen edellytys kansalaisten osallistumiseen. Yhteistyö, joka on tehty ilman luottamusta, on satunnaista ja sitä voi leimata itsekkyyys, jolloin oman edun tavoittelun maksimointi ja yhteistyökumppaneiden harhauttaminen voi muodostua toimijoille pääasiaksi. Sosiaalinen pääoma ei ole staattinen tai pysyvä, vaan koko ajan muuttuva ja elävä. Osallisuuden määrittämiselle tulee antaa aikaa, mutta myös valtaa, vastuuta ja luottamusta, sillä näin kansalaisista tulee enemmän oman osallistumisensa asiantuntijoita ja tekijöitä. He eivät ole vain suunnittelun ja osallistumisen kohteina. He voivat vaikuttaa omaa elämäänsä koskeviin asioihin ja päätöksiin sekä saavat myös kontrolloida omaa kohtaloaan. Osallisuus on sidoksissa kulloiseenkin historialliseen tilanteeseen, eikä se ole pysyvä tila. (Kohonen & Tiala 2002, 16 -17.)

Lainsäädännön kehityksen myötä myös osallistumismahdollisuudet ovat kasvaneet. Suomen perustuslaki sanoo, että jokainen ihminen on vastuussa omasta ympäristöstään. Jokaisen oikeus terveellisen ympäristöön sekä vaikuttamisen mahdollisuus elinympäristönsä koskevaan päätöksentekoon on myös pyrittävä turvaamaan. Ihmisiä on myös kannustettu osallistumaan ja suunnittelemaan omaa elinympäristöään. Laki ympäristövaikutusten arvioinnista, maankäyttö- ja rakennuslain uudistus sekä kuntalain uudistus ovat 1990- luvulla laajentaneet osallistumisen merkitystä ja asettaneet

kunnille velvoitteita kuntalaisten kuulemisesta sekä parantaneet heidän vaikuttamismahdollisuuksiaan. Vuonna 2000 tuli voimaan uusi maankäyttö- ja rakennuslaki, joka antaa kuntalaisille maankäytön laillisuuden ja laadunvalvojan aseman kunnissa. Kuntien asukkailta suorastaan edellytetään osallistumista ja kannanottoa suunnitteluprosesseihin. Ihmisten osallistuminen asioiden ajamisessa vaihtelee erilaisissa yhteiskunnallisissa asemissa olevien kesken, esimerkiksi merkitystä on sillä, asuuko vuokralla vai omistusasunnossa, asuuko kerrostaloalueella vai maaseudulla tai millainen on koulutustaso sekä ympäristötietouden taso. (Kopomaa, Peltonen & Litmanen 2008, 16-18.)

Risto Haverinen (2006, 96 -98) on tutkinut väitöskirjassaan kaupunkilaisten elinympäristöön liittyviä ongelmia ja niihin puuttumista. Hän toteaa, että kaupunkilaisten kohtaamiset tapahtuvat niin sanotusti “ kohteliaan välinpitämättömyyden” sallimissa rajoissa. Häiriötekijöihin puuttuminen koetaan vaikeaksi, koska ihmiset pysyisivät mieluummin erossa sellaisista tilanteista, jotka koetaan kiusallisiksi, kun toisena osapuolena on lähes tuntemattomia ihmisiä. Kehitys, jossa eri asukasryhmät eriytyvät yhä selkeämmin toisistaan, voi olla seurausta kohteliaasta välinpitämättömyydestä ja sosiaalisen etäisyyden ylläpidosta. Erilaisissa yhteiskunnallisissa asemissa olevien ihmisten välinen osallistuminen asioiden ajamiseen vaihtelee, mutta yleinen turvallisuuden tunne ei kuitenkaan kasva asukasryhmiä ja luokkia erottamalla ja eriyttämällä eikä myöskään valvontateknologiaa lisäämällä. Täysin vastakkaista kehitystä voi tapahtua ja epäluulot vahvistuvat entisestään ja pelot saavat uutta kasvualustaa. (Kopomaa ym. 2008, 16-18.)

Huoli oman asuinympäristön maineesta ja turvallisuudesta sekä pelot kaikkea poikkeavaa kohtaan ovat melko tavallisia. Kyse on erilaisten ryhmien välisistä tilakampailuista, kuten kiistat siitä, kuka saa hallita, määritellä ja muovata tilaa itselleen mieluisaksi. (Kopomaa ym. 2008, 28 -29.) Yksilöiden kannalta osallistumista ja osallisuutta voidaan pitää sekä hyvinvoinnin edellytyksenä että osatekijänä, toisaalta se nähdään myös perusoikeutena ja toisaalta keinona saada parempi yhteiskunta aikaiseksi. Osallisuuden tai osallistumismahdollisuuksien puutetta voidaan tarkastella syrjäytymisen ja köyhyyden aiheuttajana. (Kääriäinen & Lehtinen 2001, 67.)

Ihmisillä on paljon erilaisia keinoja ja tapoja osallistua yhteiskunnalliseen elämään, kuten esimerkiksi toimimalla erilaisissa vapaamuotoisissa pienryhmissä, joukkuehar-

rastuksissa, yhdistyksissä tai yrityksissä työntekijöinä. Yhteiskunnallinen osallistuminen voidaan jakaa tavoitteiltaan ja motiiveiltaan välineelliseen ja itsetarkoitukselliseen osallistumiseen. Välineellisessä osallistumisessa on tiettyjen päämäärien saavuttaminen tärkeää, kun taas itsetarkoituksellisessa osallistumisessa itse toimintaa pidetään jo arvona sinänsä. (Kääriäinen & Lehtinen 2001,71.)

Suomessa tehdyt lähiöprojektit ovat yllättäneet usein projektityöntekijät sillä, miten passiivisia projekteihin kuuluvien asuinalueiden asukkaat ovat olleet. Asukkaita on huomattavasti helpompi saada mukaan yksittäisiin palavereihin kuin suunnitelmiin, joihin tulisi sitoutua pidemmäksi aikaa. Asukkaiden passiivisuuden on ajateltu johtuvan siitä, etteivät asukkaat usko omiin vaikutusmahdollisuuksiinsa. Yhtenä syynä on ajateltu olevan hyvinvointivaltion, jossa kansalaiset ovat passivoituneet yhteiskunnan palveluiden lisääntyessä. Juuri asukkaiden passiivisuus onkin vaikuttanut siihen, että nykyään lähiöprojekteissa käytetään usein käsitettä osallistaminen. Tähän käsitteeseen sisältyy oletamus asukkaiden passiivisuudesta, johon pyritään vaikuttamaan erilaisin keinoin asukkaita osallistamalla. (Bäcklund & Korhonen 1998, 19.)

3 YHTEISÖLLISYYS

Yhteisöllisyyttä eli sosiaalista pääomaa ei voi kukaan yksittäinen ihminen konkreettisesti omistaa. Se on myös aineeton hyödyke. Sosiaalisen pääoman alustana voi toimia ainoastaan jokin ihmisryhmä, yhteisö, kansa tai kansoille ominainen yhtenäiskulttuuri. (Hyypä 2005, 19.)

Yhteisöllisyyden syntyminen edellyttää viestintää, joka on avointa ja rakentavaa, yhteisiä kokemuksia, yhteisiä arvoja, tavoitteita sekä normeja ja me-henkeä, luottamusta puolin ja toisin, vastavuoroisuutta ja verkostoitumista, omien vahvuuksien ja osaamisen käyttöä yhteiseksi hyväksi sekä kumppanuutta ja toveruutta. (Tapaninen ym. 2002, 195.) Yhteisöllisyys eli sosiaalinen pääoma on yhteiskunnallinen ominaisuus, joka käsittää sallivuuden, ihmisoikeudet, oikeudenmukaisuuden sekä taloudellisen ja poliittisen osallistumisen. Sosiaalinen pääoma tarkoittaa myös normeja ja sosiaalisia suhteita, jotka ovat jollakin tasolla juurtuneet ja kiinnittyneet yhteiskunnan sosiaalisiin rakenteisiin. Ne antavat ihmisille mahdollisuuden oman käyttäytymisensä kontrolloimiseen ja koordinoimiseen haluttujen tavoitteiden saavuttamiseksi. (Hyypä 2002,52.)

Yhteisöllisyydellä tarkoitetaan lisäksi yksilöiden välistä yhteenkuuluvuutta ja solidaarisuuden kehittymistä. Myös aidon kansalaisuuden tunnustaminen kuuluu yhteisöllisyyteen. Yhteiskunnan perustekijöihin kuuluvat yksilöiden lisäksi elinkeinoelämä ja julkinen hallinto. Hautamäen mukaan yksilön, julkisen hallinnon ja elinkeinoelämän painoarvot ovat muuttuneet poliittisessa mielessä. Hänen mielestään julkinen sektori huolehtii ihmisistä läpi heidän elämänsä. Kattava palvelujärjestelmä ei sinänsä ole suurin ongelma, vaan se, että tämä järjestelmä vaikuttaa negatiivisesti yhteisöllisyyteen ihmisten välillä, sillä yksilön vastuu itsestään ja lähimmäisistään on samalla vähentynyt. Kirjan mukaan sympatian tunteminen toista ihmistä kohtaan on vähentynyt. Sympatialla tarkoitetaan yksilön kykyä aistia toisen ihmisen tunteita. Sympatian tunteminen liittyy olennaisesti altruismiin eli yleiseen ihmisrakkauteen, joka taas liittyy moraaliin. Moraalilla tarkoitetaan toimintaa toisen ihmisen hyväksi omaa etua tavoittelematta. (Pentti 2003, 106 - 108.)

Koska nyky-yhteiskunnassa yhteisöllisyys on vähentynyt, on tärkeää, että turvallisuuskasvatusta ja yksilöiden aktiivisuutta pyritään lisäämään. Näin saataisiin osaltaan lisättyä yksilöiden välistä solidaarisuutta ja suvaitsevaisuutta, mikä taas vähentäisi väkivaltaa yhteiskunnassa. (Pentti 2003,108.)

Yhteiskunta koostuu monista erilaisista yhteisöistä, jotka eroavat toisistaan esimerkiksi kulttuurin, uskonnon tai arvomaailman suhteen. Yhteisöt voivat olla kansallisten lisäksi myös kansainvälisiä. Vaikka yhteisöllisyys sinänsä lisää yksilöiden välistä yhteenkuuluvuutta ja solidaarisuuden ja turvallisuuden tunnetta, liittyy yhteisöllisyyteenkin kääntöpuolensa, sillä erilaiset ristiriidat yhteisöissä voivat lisätä konflikteja. (Pentti 2003,109.) Nyky-yhteiskunnassa voidaan nähdä yhteisöjen eriytyvän lisäksi paremmin menestyneiden ja syrjäytyneiden yhteisöiksi, jotka pahimmassa tapauksessa ajautuvat toisiaan vastaan (Pentti 2003,109).

Usein erilaisissa hankkeissa asukasnäkökulmaa pyritään selvittämään erilaisten asukasyhdistysten ja järjestöjen avulla. Tässäkin tutkimuksessa kyselyt lähetettiin nimenomaan alueiden asukasyhdistyksille. Vaikka asukasyhdistysten tarkoituksena onkin edustaa alueensa asukkaita, voidaan toisaalta miettiä, saadaanko yhdistysten kautta eri alueiden asukasnäkökulma esille, sillä läheskään kaikki asukkaat eivät koe alueensa yhdistyksessä toimimista omakseen. Kun asukkaiden mielipidettä johonkin asuinalueeseen

eensa asiaan tai ongelmaan selvitetään asukasyhdistysten kautta, luotetaan vastauksissa edustukselliseen demokratiaan. (Bäcklund ym.1998, 21.)

Alueelliset yhteisöt ja verkostot ovat synnyttäneet ja saaneet aikaan paikallisia protesteja ja taas toisaalta paikalliset protestit synnyttävät yhteisöllisyyttä. Yhteisö saattaa käydä myös symbolista rajankäyntiä ympäristöönsä nähden sekä sosiaalsiin ryhmiin nähden, sillä vaikka yhteisön jäsenet eivät olisi aatteellisesti samaa mieltä, jonkin muutoksen uhatessa yhteiseksi nimittäjäksi muodostuu yhteisöllisyys, jota halutaan puolustaa yhdessä. Käsitteenä yhteisö viittaa erilaisiin ihmisiin, jotka jakavat maantieteellisesti saman paikan, mutta se viittaa myös tiettyyn tuntemukseen yhteisyydestä ja toisaalta myös sosiaalisesta sulkeutuneisuudesta. Ulkopuolisen uhan edessä voimien yhdistäminen saa asukkaat yhdessä liikkeeseen, jonka pyörteissä tarkastellaan asukkaiden paikalle, itselleen ja yhteisölleen antamia määräyksiä, ja paikallinen kamppailu saattaakin synnyttää ainakin hetkellisesti voimakkaan yhteisöllisyyden kokemuksen tunteen. Ulkoiset uhat siis saattavat yhdistää yhteisön ja synnyttää ajatuksia toimia yhteisenä rintamana, vaikka todellisuudessa yhteisön jäsenten näkemykset ja ajatukset olisivatkin hyvin erilaisia. (Kopomaa ym. 2008, 216 - 217.)

4 RIKOLLISUUS

Rikollisuudesta voidaan käyttää määritelmää, jonka mukaan kaikki sellainen on rikollisuutta, joka on kyseisen maan lainsäädännössä määritelty rangaistavaksi. Tällainen määritelmä on legaalinen eli lakiin perustuva, jolloin rikollisuus määritellään rikoslain mukaisesti. (Laine 2007,31.) Määritelmä on sinänsä mielenkiintoinen, sillä voidaan teoriassa ajatella, että ilman rikoslakia ei olisi rikollisuuttakaan. Toisaalta rikoslakikin muokkautuu ja uudistuu yhteiskunnan muuttuessa. Tästä on esimerkkinä homoseksuaalisuus, joka on aiemmin luokiteltu rikolliseksi, mutta on nykyään sallittua. Kun rikoslaista poistetaan tuomittavia tekoja, puhutaan dekriminisoimisesta. Jos taas tekoja lisätään rikoslakiin, puhutaan teon kriminalisoimisesta. (Laine 2007,31.)

Legaalisen määritelmän lisäksi voidaan rikollisuudesta käyttää määritelmää, jossa rikollisuus nähdään epäsosiaalisena käyttäytymisenä, joka on vahingollista, mutta käyttäytymistä ei kuitenkaan tämän näkemyksen mukaan nähdä laittomana. Tällöin rikollisuus nähdään anti-legalismina eli sitä ei määritellä rikoslain mukaan. (Haapasalo 2008, 18.) Rikoslaissa vahingonteot jaetaan tavallisiin, törkeisiin ja lieviin vahingon-

tekoihin, joiden mukaan myös rangaistus määräytyy (Vahingonteko). Tässä opinnäytetyössä käytämme rikollisuudesta legaalista eli rikoslakiin perustuvaa määritelmää.

Vain pieni osa rikoksen tekijöistä jää kiinni teoistaan. Yhteiskunnan valvonta vaihtelee erilaisten rikosten kontrolloinnissa paljon. Tämä vaikuttaa myös todennäköisyyteen jäädä teosta kiinni. Joissain tapauksissa rikos tulee ilmi vain, jos rikoksen kohteeksi joutunut tekee rikosilmoituksen asiasta. On huomattu, että tällaisissa tapauksissa rikoksen uhriksi joutunut ei tee läheskään aina asiasta ilmoitusta poliisille. Myös se, sattuuko poliisi paikalle rikoksen tapahtuessa, on merkittävää, sillä jos tekoa ei kukaan huomaa, jää rikoskin huomaamatta ja selvittämättä. Rikollisuus, josta sen tekijä on jäänyt kiinni, on hyvin pieni osa rikollisuutta. Myös sana rikollisuus voidaan jakaa piilo- ja ilmirikollisuuteen. (Laine 2007,43.)

Piilo- ja ilmirikollisuus muodostavat yhdessä kokonais- eli faktisen rikollisuuden.

Vain pieni osa rikoksista on ilmirikollisuutta eli rikollisuutta, joka on tullut ilmi. Suomessa esimerkiksi henkirikokset ovat tyypillisesti rikoksia, jotka tulevat ilmi ja kuuluvat näin ilmirikollisuuteen. Koska rikollisuus on myös toimintaa, jota tehdään salassa, on sen tutkiminen ja tiedon kerääminen vaikeaa. Tästä syystä myös esimerkiksi erilaisissa tutkimuksissa tutkitaan ilmirikollisuutta ja myös rikollisuustilastot tehdään ilmirikollisuuden mukaisesti. (Laine 2007,44.) Ilkivallan- ja vahingonteot ovat tyypillistä piilorikollisuutta, sillä niiden tekijät eivät läheskään aina jää teostaan kiinni.

4.1 Rikollisuus Kymenlaaksossa

Kymenlaakson poliisin tietoon tuli kuluvan vuoden 2013 tammi-elokuussa 24 154 erilaista rikosta. Edellisenä vuonna vastaavana ajankohtana luku oli 8,13 % pienempi. Kasvu selittyy osin liikenne rikkomusten selvästi suuremmalla määrällä ja toisaalta omaisuusrikosten lisääntymisellä. Lisäksi ulkomaalaisten osuus rikoslaki-, omaisuus- ja väkivaltarikoksissa on lievässä kasvussa.

Liikenneturvallisuuden vaarantamiset ovat lisääntyneet viime vuoteen verrattuna.

Toisaalta törkeät liikenneturvallisuuden vaarantamiset esimerkiksi törkeä rattijuopumus on vähentynyt viime vuoteen verrattuna. Kaikkien Kymenlaakson poliisin tietoon tulleiden rikosten ja rikkomusten määrä kasvoi kuluvana vuonna(8,13%) edellisvuoteen verrattuna.

den tammi-elokuusta. Kasvu selittyy osin liikenne rikkomusten 14,73 %:n kasvulla ja toisaalta omaisuusrikosten,(varkaus-, ryöstö- ja petosrikosten) 4,45 %:n kasvulla.

Rikoslakirikosten (ilman liikenne rikoksia) määrä oli kuluva vuoden tammi-elokuussa 0,9 % edellisvuotta suurempi. Omaisuusrikosten määrä kasvoi ja väkivaltarikosten määrä pieneni 2,58.(Tilastotiedote tammi- elokuu 2013.)

5 ILKIVALTA JA VAHINGONTEKO

Ilkivallalla tarkoitetaan kaikkea hyviä tapoja loukkaavaa käyttäytymistä julkisella paikalla. Myös aiheettoman hätäilmoituksen tekeminen on ilkivaltaa (Ilkivalta). Vahingonteoksi taas katsotaan yksityisen tai julkisen omaisuuden oikeudeton hävittäminen, vahingoittaminen, likaaminen, turmeleminen tai rikkominen. Vahingontekona pidetään esimerkiksi puhelinkoppien rikkomista tai autojen potkimista. Myös talojen seinien sotkeminen katsotaan vahingonteoksi. (Vahingonteko.)

5.1 Ilkivalta ja vahingonteot turvallisuustyön näkökulmasta

Kansainvälisesti verrattuna suomalaisten kaupunkien turvallisuustilanne on hyvä. Haasteena on parantaa ja ylläpitää hyvää turvallisuustilannetta. Turvallisuustyöstä vastaavat kaupungit itse, ja se on merkittävä osa kaupunkien perustehtävän toteuttamista. Kaupunkien turvallisuusohjelmassa kaupungeille ei määrätä tehtäviä, vaan parimminkin esitetään yhteisiä toimintatapoja, joita paikalliset, alueelliset ja valtiolliset toimijat voivat toteuttaa järjestöjen kanssa yhteistyössä ottaen huomioon kunkin kaupungin tilanteen sekä erityispiirteet. Toimia, jotka on esitetty turvallisuusohjelmassa, voidaan toimeenpanna osana talouden suunnittelua, strategista ohjausta ja kaupunkien omaa toimintaa. Kaupunkien turvallisuusohjelmalla ei muuteta kuntien tai valtion välistä työnjakoa eikä myöskään oteta resurssikysymyksiin kantaa.(Pelottomat puistot, kodikkaat korttelit.)

Yleisin paikallisen turvallisuustyön toimintamalli on paikallinen turvallisuussuunnittelu. Turvallisuussuunnittelua on tehty jo vuodesta 1999, jolloin valtioneuvosto teki Turvallisuustalkoot-periaatepäätöksen. Tavoitteena paikalliselle turvallisuussuunnittelulle on vähentää tapaturmien, onnettomuuksien, häiriöiden ja myös rikosten määrää sekä lisätä turvallisuuden tunnetta. Paikallista turvallisuussuunnittelua johtavat sovitun

työnjaon mukaisesti kaupungin johto, poliisipäällikkö ja pelastusjohtaja. Sisäisen turvallisuuden ohjelmissa (2004 ja 2008) linjattiin turvallisuussuunnittelun kehittämisen lähtökohdaksi paikallisesti tunnistetut turvallisuusongelmat sekä niihin suunnitelmallisesti puuttuminen. (Pelottomat puistot, kodikkaat korttelit.)

5.2 Esimerkkejä ilkvallan ilmenemisestä

Helsinki on ollut Euroopassa yksi töhriyimpiä kaupunkeja. Töhriminen ulottui pahimmillaan yksityisiin rakennuksiin ja asumuksiin. Tämä herätti helsinkiläiset toimimaan niin kuin New Yorkissakin toimitaan eli nollatoleranssiin töhrimisen suhteen. Nollatoleranssilla tässä tapauksessa tarkoitetaan sitä, että särjetty tai rikottu korjataan välittömästi. Helsingin Vallilan asukkaat päättivät yhteistuumin vastustaa ja poistaa nurkiltaan ja asuntoalueeltaan töhrimisen. Heti kun seiniin ilmestyi töhryjä, asukkaista koottu siistintäpartio tuli ja pesi töhryn pois. Siistintäpartio kulki töhrijöiden perässä ja jäljillä ja pesi töhryjä sitä mukaa, kun niitä tuli. Töhrijät eivät kauan jaksaneet, vaan parin vuoden kuluessa luovuttivat. Luonnollista seurausta oli se, että töhertäminen loppui, eikä sitä arvostettu enää lainkaan. Töhryjen viestiarvo katosi lähes kokonaan, sillä töhrytoverit eivät ehtineet havaita komeita maalauksia tai viestejä. (Hyypä 2005, 30-31.)

Naapuriapu töhrynpöistotalkooinen on merkki yhteisöllisyydestä kaupungeissa. Vaikka kansalaisaktivismi ei syntynytkään aivan spontaanisti, vaan niin taloudellisesta kuin esteettisestäkkin pakosta, on töhrynpöistopartioiden mallia sovellettu myös muissa Suomen kunnissa hyvällä menestyksellä. Naapurimaassamme Ruotsissa asiaa pohditaan edelleen. Siellä vartiointiliikkeiden apu oli pakko hylätä, sillä ne tekivät töhrijä-jahdeilla suurta voittoa, kun taas tulokset jäivät melko olemattomiksi. Ruotsalaisissa kodeissa talkoohenki ja naapuriapu eivät kuulu kansalaishyveisiin. (Hyypä 2005, 30 - 31.)

6 YMPÄRISTÖ

Kestävä kehitys on hyvän ympäristön aikaansaamisen edellytys ja tarkoitus. Luonto ja ympäristö ovat merkittäviä tekijöitä ihmisten hyvinvoinnille ja mielenterveydelle. Kun asuinympäristöä kehitetään asukkaiden ehdoilla, paranee myös asukkaiden sosiaalinen toimivuus. Yhteisöön mukaan liittyminen vaatii myös mahdollisuuden lepoon tai ve-

täytymiseen omiin oloihinsa kuin myös toisaalta yhteisöllisyyteen tai muiden ihmisten kanssa toimimiseen tai heidän tapaamiseensa. (Tapaninen ym. 2002, 41.)

Ympäristön ja ihmisen vuorovaikutus on jatkuvaa, sillä kaikki ihmisten toiminnot tapahtuvat eri ympäristöissä. Ympäristö voi joko jarruttaa tai edistää ihmisen toimintoja. Oli ympäristö fyysinen, psyykkinen tai sosiaalinen, ne vaikuttavat aina toisiinsa. Fyysinen ympäristö käsittää luonnon eli ekologisen ympäristön ja ihmisen luoman teknologisen ympäristön, kun taas teknologisessa ympäristössä on ihmisen tekemiä rakennuksia ja esineitä, jotka vastaavat ihmisten fyysisiä, psyykkisiä ja sosiaalisia tarpeita. Sosiaalinen ympäristö pitää sisällään ihmisten väliset vuorovaikutussuhteet kuten eri ryhmät ja yhteisöt, sekä niiden laatimat arvot, merkitykset, odotukset ja normit. Fyysisestä ja sosiaalisesta ympäristöjen kokonaisuudesta, josta ihminen muodostaa eri käsitteitä tai mielikuvia itselleen, kutsutaan psykologiseksi ympäristöksi. Se perustuu ihmisen omakohtaisiin kokemuksiin ja havaintoihin, jotka ovat jokaisen ihmisen yksilöllisiä tuntemuksia. (Kääriäinen & Lehtinen 2001,8.) Hyvinvointia voidaan edistää parantamalla ympäristöä, ja ympäristön parantamiseksi on opeteltava tekemään yhteistyötä eri tahojen kanssa. Monialaisen yhteistyön onnistumisen kannalta on tärkeää tuntea erilaisia keinoja ja työtapoja sekä menetelmiä. (Tapaninen ym. 2002, 44.)

Olemme ja elämme jatkuvasti vuorovaikutussuhteessa ympäristömme kanssa. Eri asiat samassa ympäristössä asuville eri ihmisille ovat tärkeitä, ja ihmisen toimintakykyyn ympäristössä vaikuttavat liikunta- ja toimintakyky sekä myös mieltymykset, tottumukset ja ikä. Elämänvaiheiden mukana myös saman yksilön suhde ympäristöönsä muuttuu. Hyvässä ympäristössä tasapainossa ovat keskenään niin fyysinen, sosiaalinen kuin symbolinen ympäristö. Ihmisen historian aikana ympäristön muutokset ovat olleet jatkuvia ja muuttuminen on saanut uusia ja omia muotojaan eri puolilla maapalloa, erilaisissa yhteiskunnallisissa oloissa kuin myös ulkoisissa olosuhteissa. (Tapaninen ym. 2002, 85.)

Ihmisten kaikki toiminnot tapahtuvat joissakin ympäristöissä, ja myös omalla toiminnallaan ihminen muokkaa ympäristöään. Hyvä ympäristö on ihmisen toiminnan tavoitteita tukeva elementti, kun taas huono ympäristö voi olla hyvän elämän esteenä. Hyvä ympäristö ei kuitenkaan ole haasteeton, sillä hyvältä ympäristöltä odotetaan esimerkiksi vaihtelevuutta ja vaihtoehtoisia toimintoja ja käyttötapoja toimintakyvyltään erilaisille henkilöille ja heidän kaikille aisteilleen. Hyvältä ympäristöltä edellytetään

myös viihtyisyyttä, ja viihtyisyyden selitys voi olla hyvin moninainen ja yksilöllinen. Viihtyisä ympäristö mahdollistaa monenlaisia toimintoja yhdessäolosta yksinoloon sekä erilaisten asioiden harrastamiseen. Viihtyisä ympäristö on hallittavissa, ja siistiä sekä turvallista ympäristöä pidetään yleensä viihtyisämpänä kuin hoitamaton ja roskaista. (Tapaninen, ym. 2002, 90 - 91.)

7 TURVALLISUUS

Jokaisella yhteiskuntamme jäsenellä on oikeus turvallisuuteen. Tähän velvoittaa jo perustuslakikin. Laki velvoittaa yhteiskuntaa toimimaan yksilön ja yhteisöjen turvallisuus huomioiden. Toisaalta lain edellyttämä oikeus turvallisuuteen tuo kansalaisille myös velvollisuuden toimia vastuuntuntoisesti ja moraalisesti oikein. (Pentti 2003, 63.) Tästä huolimatta tänä päivänä puhutaan yhä useammin ihmisten kokemasta kaupunkielämän turvattomuudesta. Erilaiset ilkivallan ja väkivallan teot ovat lisääntyneet ja ihmiset kokevat kaupungissa asuessaan jopa pelkoa. (Karisto 2003,67.) Turvallisuuden tunne on myös arvo, joka liittyy ihmisten hyvinvointiin. Turvattomuuden tunne lisää pelon sekä epävarmuuden tunteita, kun taas turvallisuuden tunne omassa asuinympäristössä lisää elämänhallinnan ja luottamuksen tunteita. (Karisto 2003,68.) On todettu, että turvattomuuden tunne omassa asuinympäristössä näkyy ihmisten käyttäytymisessä heidän liikkumisessaan. Pelko ja turvattomuuden tunteet kaventavat ihmisten elinympäristöä sekä rajoittavat liikkumista ja valintoja yksilöiden elämässä. (Karisto 2003,68.)

On mielenkiintoista, että vaikka kaupunkiasuminen laajentaa ihmisten mahdollisuuksia toimia ja harrastaa, se herättää samalla pelkoa asukkaissaan ja rajoittaa heidän toimiaan. Kaupungistuminen on lisännyt ongelmia, jotka kasautuvat herkästi samoille alueille eri kaupunkeihin ja kohdistuvat usein myös samoihin ihmisiin. (Karisto 2003,71.)

On myös huomattu, että vaikka nykyään ihmisten turvallisuuteen kiinnitetään monin tavoin huomiota, ei turvallisuuden tunne ole samassa suhteessa lisääntynyt. Nykyään eri väestöryhmät asuvat yhä useammin toisistaan erillään ja kohtaavat toisiaan yhä harvemmin palveluidenkin eriytyessä. Tämä ei kuitenkaan ole lisännyt ihmisten turvallisuuden tunnetta, vaan saattaa herkästi kasvattaa epäluuloisuutta, joka taas lisää

pelon ja turvattomuuden tunteita. Tästä hyvinä esimerkkeinä ovat myös lisääntynyt elektroninen valvonta ja aidat tai muurit asuinalueiden ympärillä. (Karisto 2003,74.)

Asuessaan kaupungissa ihmiset ovat tyypillisesti eniten tekemisissä omien läheistensä kanssa, jolloin kanssakäyminen näkyy ja välittyy henkilöiden läheisissä suhteissa. Kaupungistuminen onkin aiheuttanut sen, että itselle tuntemattomiin henkilöihin suhtaudutaan usein välinpitämättömästi ja jopa varautuneesti. On myös yleistä, että vaikka kaupungeissa asutaan tiheästi, ei lähekkäin asuminen lisää sosiaalista läheisyyttä eri yksilöiden tai perheiden välillä. Kaupunkielämälle tyypillisessä ajattelussa korostuu ajatus, ettei toisten asioihin tule puuttua. Tällaista asennoitumistapaa voidaan kutsua negatiiviseksi solidaarisuudeksi, jolloin solidaarisuus ihmisten välillä näkyy negatiivisesti eli niin, ettei toisten ihmisten asioihin haluta puuttua ja oletetaan samaa puutumattomuutta muilta ihmisiltä myös omia asioita kohtaan. (Karisto 2003,75.)

Kaupunkiekologisten teorioiden mukaan väestötiheys tuntuu lisäävän ihmisten itsekkyyttä sekä välinpitämättömyyttä toisiaan kohtaan. On yleistä, että kaupungeissa ajatellaan aina jonkun toisen puuttuvan ja auttavan hädässä olevaa. Lisäksi kaupungistuminen on vähentänyt suvun ja perheen merkitystä, mikä taas on aiheuttanut virallisen kontrollin tarpeen lisääntymisen. (Karisto 2003, 76 -77.)

Turvallisuuteen liittyy olennaisesti myös sen vastakohta eli turvattomuus. Suomessa virkavaltaan eli poliisiin luotetaan monia muita maita paremmin. Onkin tyypillistä, että turvattomuuden tunteeseen liittyy luottamus auktoriteetteihin, eli yksilöiden asennemaailma on hyvin konservatiivinen. Tällä tarkoitetaan sitä, että uskotaan siihen, että turvattomuuden tunnetta voidaan vähentää esimerkiksi virkavallan kontrollin avulla. On todettu, että turvattomuuden tunnetta kokeva ajattelee itse olevansa esimerkiksi lainkuuliainen kansalainen, joka noudattaa hyviä tapoja ja lakeja ja pelon kohteet ovat ikään kuin toisella puolella, lakien ja sääntöjen ulkopuolella. Turvattomuutta kokevat henkilöt jakavat ihmiset hyviin, joihin itse kokevat kuuluvansa, sekä pahoihin, joita kohtaan tunnetaan pelkoa ja turvattomuutta. Turvattomuuden ja pelon tunteet lisäävät helposti ennakkoluuloja ja suvaitsemattomuutta ja samalla myös kyvyttömyyttä ymmärtää erilaisia tapoja toimia ja elää. Voidaankin ajatella, että tällaiseen pelon aiheuttamaan turvattomuuden tunteeseen voi helposti muodostua myös rasisia piirteitä ja ajatuksia. (Koskela 2009,31.)

7.1 Turvallisuustyö ja osallistaminen

Asukkaiden osallistamisesta ja mukaan ottamisesta paikalliseen turvallisuustyöhön ja sen kehittämiseen on koettu olevan hyötyä, sillä asukkailla on usein paljon sellaista tietoa, joka ei tule viranomaisten tietoon lainkaan. Asukkaiden tieto voi olla niin sanottua hiljaista tietoa ja signaaleita tulevasta muutoksesta. Silloin asukkaita kuulemalla viranomaisilla on mahdollisuus reagoida ennakoivasti ja minimoida turvallisuutta vaarantavat seikat. Asuinalueiden turvallisuusongelmat tulisikin selvittää ja kartoittaa, mitä alueella tapahtuu ja mitkä asiat mielletään turvallisuusongelmaksi sekä millaisia ehdotuksia asukkailla on heidän alueensa elämänlaadun parantamiseksi. Asukkaiden osallisuutta edistämällä myös tieto ympäristön ja omaan turvallisuuteen liittyvistä asioista lisääntyy ja mahdollisuudet parantaa omaa sekä läheisten turvallisuutta paranee. Aktiivinen tiedottaminen turvallisuutta koskevista asioista on tärkeää, jotta ihmisten tieto arjen riskeistä lisääntyisi ja asukkaat saisivat tietoa myös siitä, mitä asuinalueilla ollaan tekemässä turvallisuuden parantamiseksi. Näin syntyy kokemus siitä, että osallistuminen yhdessä tehtävään turvallisuuden parantamiseen tuottaa tulosta ja on kannattavaa. (Turvallisuussuunnittelu.)

7.2 Turvallinen ympäristö turvallisuustyön näkökulmasta

Elinympäristön turvallisuus koostuu sosiaalisesta toimivuudesta ja siitä, että otetaan huomioon eri väestöryhmien, kuten lapsiperheiden, ikääntyneiden ja etnisten vähemmistöjen erilaiset tarpeet. Lähtökohtana on avoin kaupunki tai asuinalue, joissa julkitilat, esimerkiksi kadut ja puistot, ovat kaikille avoimia ja kaikkien käytettävissä ja missä myös kaupunkielämä muodostuu sidokseksi eri väestöryhmien, kulttuurien ja erilaisten elämäntapojen välille. Kaupunkien turvallisuustyön tavoitteena on tehdä kaupunki asukkaille ja elinkeinoelämälle turvallisemmaksi. (Pelottomat puistot, kodikkaat korttelit.)

Hyvä ympäristö ei ole turvallinen ainoastaan sen takia, että tapaturmien ja rikosten todennäköisyys on pieni, vaan siksi, että se myös koetaan turvalliseksi. Turvallisuuskököhdistä rakennetulla ympäristöllä voidaan vaikuttaa siihen, kuinka paljon rikoksia, onnettomuuksia ja tapaturmia ympäristössä tapahtuu ja myös siihen kuinka turvalliseksi ympäristö koetaan. Selvitysten ja tutkimusten mukaan onnettomuuksien, tapaturmien, rikollisuuden ja turvattomuuden tunteen mahdollisiin vaikutuksiin tulisi kiin-

nittää entistä enemmän huomiota kaikissa ratkaisuisa, jotka koskevat rakentamista, sekä myös kaupunkisuunnittelussa yleensä kuin myös asuinalueiden että yksittäisten rakennusten ja tilojen suunnittelussa. (Pelottomat puistot, kodikkaat korttelit.)

Asuinalueiden sosiaalisen rakenteen yksipuolistumista, epätoivottavaa väestöä ja sosiaalista eriytymistä voidaan ehkäistä parhaiten sekoittamalla erilaisia asuntotyypppejä sekä erilaisia asuntojen hallintamuotoja keskenään. Rikollisuus- ja turvattomuusongelmista huomattava osa kasautuu alueille, joilla on yhteisiä piirteitä. Ongelmallisimpina asuinalueina on koettu selliaset alueet, joille julkisesti tuettu asuminen on keskitänyt syrjäytynyttä ja vähätuloista väestöä. Alueilla, joissa on paljon toimeettomia nuoria, muutto on vilkasta ja asuin ympäristön hoitaminen ja huolto on laiminlyöty, ongelmat kärjistyvät. (Pelottomat puistot, kodikkaat korttelit.)

8 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

Opinnäytetyö toteutettiin puolistrukturoidulla kyselylomakkeella (liite 1), jossa oli sekä suljettuja että avoimia kysymyksiä. Tarkoituksenamme oli kohdentaa kysely asukasyhdistysten ja -toimikuntien puheenjohtajille sekä alueiden kylätoimikunnille ja marittayhdistyksille, jotka kuuluvat EK-ARTU- hankkeeseen Etelä- Kymenlaaksossa. Hankkeeseen kuuluvat kunnat ovat Kotka, Hamina, Virolahti, Miehikkälä ja Pyhtää. Lähettämällä kyselyn kaikkiin kuntiin pyrimme saamaan kattavan ja luotettavan tutkimustuloksen. Kyselylomakkeita on tarkoitus lähettää noin 70 kappaletta.

8.1 Tutkimuksen tarkoitus ja tavoitteet

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, mitä ilkvallan tekijät ovat tietyillä asuinalueilla sekä millaisia keinoja ja ideoita alueen asukkailla on ilkvallan vähentämiseksi. Saatujen tietojen avulla hanke pyrkii soveltamaan keinoja laajemmin eri asuinalueisiin ja niiden turvallisuuteen sekä ilkvallan vähentämiseen osallistamalla asukkaat pohtimaan omia vahvuuksiaan ja mahdollisuuksiaan ilkvallan vähentämiseksi. Tutkimuksen tavoitteena oli vastata seuraaviin kysymyksiin:

1. Millaista ilkvallaa ja vahingontekoja on esiintynyt asuinalueilla?

2. Millaisin keinoin asuinalueilla on pyritty ennaltaehkäisemään ilkivaltaa ja vahingontekoja?

3. Millaisia uusia ideoita, joita ei ole käytännössä kokeiltu, asukkailla on ilkivallan ja vahingontekojen ennaltaehkäisyyn?

8.2 Tutkimusmenetelmä

Kyseessä on kvantitatiivinen eli määrällinen opinnäytetyö, sillä tarkoituksenamme oli saada tietoa Etelä- Kymenlaakson alueella ilmenevästä ilkivallasta asukkaiden kokemana. Lisäksi olimme kiinnostuneita keinoista, joilla alueiden asukkaat pyrkivät puuttumaan tai ennaltaehkäisemään ilkivalta- ja vahingontekotilanteita. Opinnäytetyö on määrällinen, sillä tutkimuksemme tuo esille myös ilkivallan ja vahingontekojen esiintymisen määrän asukkaiden kokemana Etelä-Kymenlaakson alueella.

Määrällisessä tutkimusmenetelmässä kuvataan muuttujien välisiä eroja ja suhteita. Tutkimuksessa haetaan vastausta esimerkiksi kysymyksiin: Miten usein? Kuinka paljon? Tutkimusmenetelmässä myös objektiivisuus on tärkeää, sillä tutkimustulos on tutkijasta riippumaton ja puolueeton. Määrällisessä tutkimusmenetelmässä voidaan luokitella laadullinen aineisto numeeriseen muotoon ja esittää näin tulokset myös numeroina. Lisäksi menetelmässä tulokset selitetään numerotiedon lisäksi myös sanallisesti. Mittareina määrällisessä tutkimuksessa ovat havainnointi, haastattelu tai kyselylomake. (Vilkka. H., 2007, 13 -14).

Keräsimme aineiston puolistrukturoidulla kyselylomakkeella, jossa oli sekä avoimia että suljettuja kysymyksiä. Kyselylomake jaettiin 70 puheenjohtajalle, jotka edustivat asukas- ja kyläyhdistyksiä Etelä-Kymenlaakson alueella.

Menetelmänä kyselylomake on tehokas, sillä sen avulla voidaan saada tietoa tutkittavasta asiasta kattavasti. Kyselylomakkeen käyttäminen aineistonkeruumenetelmänä on myös ajankäytöllisesti nopea tapa saada tietoa tutkittavasta asiasta. Aineisto voidaan kerätä joko postikyselynä tai kontrolloituna kyselynä. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009,196.) Käytimme tässä tutkimuksessa menetelmänä postikyselyä. Postikyselyllä tarkoitetaan sitä, että kyselylomake vastauskuorineen lähetetään tutkittaville. Postikyselyn kato voi olla melko suuri, mikäli kysely lähetetään valikoimattomalle joukol-

le. Kyselylomakkeen lähettäminen jollekin erityisryhmälle, kuten tässä tutkimuksessa, mahdollistaa usein suuremman vastausprosentin. (Hirsjärvi ym. 2009,196). Kyselylomakkeen heikkouksina kadon lisäksi voi olla esimerkiksi se, että jää epäselväksi, ovatko vastaajat ymmärtäneet kysymykset oikein tai vastanneet niihin rehellisesti. (Hirsjärvi ym. 2009, 195.) Yhteys- ja osoitetietojen saaminen postikyselyä varten vei paljon aikaa ja tuotti hankaluuksia, sillä läheskään kaikkien yhdistysten yhteystietoja ei ole julkisesti saatavissa tai ne eivät olleet ajan tasalla. Myös Hirsjärven ym.(2009, 196) mukaan postikyselyn hankaluutena on yhteystietojen löytämisen vaikeus.

8.3 Tutkimuksen toteutus

Opinnäytetyömme on hankkeistettu opinnäytetyö, jonka tilaajana on EK-ARTU- hanke. Tämän takia meille ei aiheutunut minkäänlaisia kustannuksia postikyselyiden lähettämisestä. Hankkeistetut opinnäytetyöt ovat varsin yleisiä ammattikorkeakouluissa, sillä jopa 70 % opinnäytetöistä tehdään erilaisille hankkeille. (Hirsjärvi ym. 2009, 170- 171). Ennen tutkimussuunnitelman tekoa teimme kirjallisen sopimuksen hankkeen edustajan Päivi Okuogumen kanssa.

Tutkimuslomakkeet vastauskuorineen lähetettiin 70 puheenjohtajalle, jotka edustavat Etelä-Kymenlaakson alueen asukas yhdistyksiä tai kylätoimikuntia. Postikyselyt lähetettiin viikolla 18 ja muistutus kyselyyn vastaamisesta kaikille viikolla 24. Ensimmäiseen kyselyyn vastauksia tuli 17 kappaletta ja muistutuksen (liite 2) jälkeen vastauksia tuli vielä 10 kappaletta. Vastausprosentiksi yhteensä tuli 39,1 %.

8.4 Tulosten analysointi

Postikyselylomakkeiden avulla saimme määrällistä aineistoa siitä, millaista ilkeävaltaa ja vahingontekoa hankkeeseen kuuluvilla asuinalueilla ilmenee sekä miten siihen on puututtu. Lisäksi saimme tietoa siitä, millaisia keinoja asuinalueilla on käytetty ilkeävallan ja vahingontekojen ennaltaehkäisemiseksi, sekä tietoa uusista ideoista. Joihinkin kyselylomakkeen kysymyksiin oli jätetty vastaamatta ja joihinkin oli vastattu puutteellisesti. Otimme kuitenkin kaikki vastaukset huomioon analysoidessamme vastauksia.

Analyysimenetelmänä käytettiin sisällön luokittelua. Vastaukset oli tarkoitus luokitella eri teemoihin niiden sisällön perusteella. Käydessämme kyselylomakkeita lävitse teemoiksi nousivat aihepiirit, jotka tulivat vastauksista useimmin esille. Käymme nämä teemat lävitse opinnäytetyön tulokset - kappaleessa.

Vastaukset avoimiin kysymyksiin saattavat olla usein tarinoita, jotka koostuvat useista virkkeistä, tai vastauksia, jotka ovat viivoille tiivistettyjä vastauksia tai vain tärkeitä yksittäisiä sanoja, jotka kuvaavat kysyttyä asiaa. Vastaukset saattavat usein olla sisällöltään hyvin kirjaviakin, eikä niiden luokittelu ole helppoa. Lomaketutkimuksessa kuitenkin on tutkijan ikään kuin pakotettava vastauksia erikseen päätettäviin sisältöluokkiin. Tavanomaisinta on laatia luokitus avoimeen kysymykseen saatujen vastausten pohjalta, vaikkakin luokitus voi olla jo ennalta määrättyä. Käytännössä luokittelu muodostuu niin, että aluksi lomakkeista kirjataan yksittäisiä vastauksia ja näiden perusteella hahmotellaan vähitellen vastausluokat. Tutkimiehen kirjanpitoa voidaan käyttää apuna, kun vastausten sisältöä aletaan jakaa eri luokkiin, ja työtä jatketaan, kunnes tarvetta uusiin vastausluokkiin ei ole tai uuden tyyppisiä vastauksia ei enää merkittävässä määrin tule. On hyvä pitää mielessä sisältöluokitusta laadittaessa, että kyse ei ole lopullisesta tutkimuksessa käytettävästä luokittelusta, ja myös se, että voidaan luoda useita vastausten sisältöä kuvaavia muuttujia yhtä avointa kysymystä kohden. Sisältöluokittelulle ei ole mahdollista antaa yleispäteviä onnistuneisuuskriteerejä luokittelun vaihtelevuuden vuoksi, sillä laatu riippuu tutkijan tavoitteista luokittelun suhteen ja myös asiasisällön rakenteesta. (Avointen kysymysten koodaus.)

8.5 Tutkimuksen luotettavuus

Jokaista tutkimusta tulisi arvioida sen luotettavuuden kannalta. Reliaabelius tutkimuksessa tarkoittaa, etteivät vastaukset anna sattumanvaraista tietoa. Tutkimusta tulee arvioida myös sen validiuden eli pätevyyden kannalta. Tällä tarkoitetaan sitä, että tutkimuksessa käyttämämme kyselylomake eli mittari antaa vastauksen esitettyihin tutkimuskysymyksiin. (Hirsjärvi ym. 2009, 231.) Myös aineiston luokittelu on määrällisessä tutkimuksessa tärkeää. Tutkimuksen luotettavuuden kannalta olisi lisäksi tärkeää esittää tutkimustuloksia suoraan lainauksin. (Hirsjärvi ym. 2009, 231 – 232.)

Tässä tutkimuksessa kysimme Etelä-Kymenlaakson kunnissa asuvien ihmisten näkemyksiä ilkivallan ja vahingontekojen ilmenemisestä. Tutkimuksen luotettavuutta

saattoi vähentää tyhjien vastausten suurehko määrä, vaikka lähetimmekin kyselyyn vastaamisesta muistutuskirjeen. Pohdimme, johtuiko tyhjien vastausten suuri määrä siitä, ettei oman asuinalueen mahdollisista ongelmista haluta mainita asuinalueen leimautumisen pelosta, sillä asuntojen hintoihin vaikuttaa merkittävästi asuinympäristö ja sen viihtyisyys ja turvallisuus. Toisaalta monet vastaajista asuivat maaseudulla, jossa ilkivaltaa ja vahingontekoja ei esiintynyt laajamittaisesti, vaan vastauksissa oli nähtävissä enemmänkin naapurien välinen epäsope ja välienselvittely. Kaupungeista ja niiden asuinalueilta tulleista vastauksista oli nähtävissä ilkivallan ja vahingontekojen yleisempi esiintyminen. Vaikka ilkivaltaa ja vahingontekoja esiintyykin varmasti kaikkialla, niin lähiöissä niiden esiintyminen ja esille tuominen on selvästi yleisempää. Lähiöissä ilkivalta ja vahingonteot kohdistuivat pääasiassa yhteiseen omaisuuteen. Mietimme, onko ongelmat helpompi tuoda esille silloin, kun ne eivät kohdistu yksityiseen omaisuuteen. Koska vastauksia kaupungeista tuli pääasiassa vuokra-asunnoista ja muilta alueilta omistusasunnoista, saattaa tutkimuksen luotettavuuteen vaikuttaa vastaajien erilaiset näkökulmat asuinympäristönsä turvallisuudesta. Myös ilkivalta ja vahingonteko saatetaan ajatella ja kokea hyvinkin eri tavoin.

9 OPINNÄYTETYÖN TULOKSET

Esittelemme tässä osiossa tutkimuksemme tulokset. Johtopäätökset- osiossa esittelemme vastauksista nousseet keskeiset luokat. Kyselylomakkeisiin on vastattu nimettömänä, jolloin yksilönsuoja on otettu huomioon. Myöskään vastaajien iällä ja sukupuolella ei ole ollut merkitystä tämän tutkimuksen kannalta. Lisäksi kyselyyn vastaaminen on ollut täysin vapaaehtoista, joten vastauksista ei voida päätellä vastaajien henkilöllisyyttä. Taulukko kuntakohtaisista ilkivallan- ja vahingontekojen ilmenemisistä on esitetty liitteessä 3.

9.1 Vastaajien taustatiedot

Ensimmäisessä kysymyksessä selvitimme, minkä kunnan alueella vastaaja asuu. Vastauksia tuli Haminasta 10 kappaletta, Pyhtäältä 2 kappaletta, Virolahdelta 4 kappaletta, Kotkasta 8 kappaletta ja Miehikkälästä 3 kappaletta. Vastauksia oli yhteensä 27 kappaletta.

Haminalaiset vastaajat edustivat Kannusjärven kylätoimikuntaa, Etelä- Poitsilan asukasyhdistystä, Onkamaan urheiluseuraa, Metsäkylän kyläyhdistystä, Tallinmäki- seuraa, Tompurinmäen omakotiyhdistystä sekä Saviniemen asukasyhdistystä. Kolme vastaajista ei vastannut kysymykseen.

Kotkalaiset vastaajat edustivat Kotkan Asunnot Oy:tä, Luoteiskotkan asukasyhdistystä, Hevossaariseuraa, Mussalon talotoimikuntaa sekä Metsolan vuokratalojen asukastoimintaa. Kolme vastaaja oli vastannut kysymykseen puutteellisesti.

Miehikkälän vastaajat edustivat Salo-Miehikkälän kylätoimikuntaa, Saivikkalan kyläyhdistystä ja Muurolan kylätoimikuntaa. Virolahden vastaajat edustivat Ravijärven kyläyhdistystä, Ravijoen kyläyhdistystä, Niemelän kyläyhdistystä sekä Pihlajan vapaalokuntaa. Pyhtään vastaajat eivät olleet vastanneet tähän kysymykseen.

9.2 Ilkivallan ja vahingontekojen ilmeneminen

Vastaajista 14 oli sitä mieltä, että ilkivaltaa ilmeni asuinalueella, kun taas 12 vastaajaa oli sitä mieltä että ilkivaltaa ei ilmennyt. Yksi vastaajista ei ollut vastannut tähän kysymykseen. Vastaajista 17 koki, että vahingontekoja ilmeni heidän asuinalueellaan, ja 10 oli sitä mieltä, että vahingontekoja ei ilmennyt.

9.3 Ilkivallan ja vahingontekojen ilmenemismuodot

Julkisen omaisuuden turmeleminen (17 kpl) oli ilkivallan ja vahingontekojen ilmenemismuodoista selkeästi yleisin. Teot näkyivät esimerkiksi yleisten alueiden roskaamisena, julkisen omaisuuden, kuten ilmoitustaulujen tai postilaatikoiden rikkomisena sekä töhrimisenä.

Roskaaminen oli toiseksi yleisin ilmenemismuoto (12 kpl). Sitä näkyi esimerkiksi tupakantumppien ja muiden roskien heittelemisenä leikkipuistoihin ja muihin yleisiin paikkoihin.

Kolmanneksi yleisimpänä luokkana oli häiriköinti yleisillä paikoilla (8 kpl). Häiriöksi koettiin esimerkiksi metelöinti, huutelu sekä erilaisilla ajoneuvoilla kaahailu.

Lisäksi yksityisen omaisuuden turmeleminen (3 kpl) nousi esille vastauksista. Tämä koettiin esimerkiksi lyhtyjen ja kukkaruukkujen sekä postilaatikoiden rikkomisena.

Kahdeksan kappaletta vastauksista oli tyhjiä. Muina ilkivallan ja vahingontekojen ilmenemismuotoina mainittiin rasismi muualta muuttaneita asukkaita kohtaan sekä häiriöpuhelut esimerkiksi poliisille. Lisäksi mainittiin perämoottorivarkaudet, mutta ne eivät kuulu ilkivallan ja vahingontekojen piiriin, vaan ne voidaan luokitella varkauksiksi.

9.4 Ilkivallan ja vahingontekojen ikäjakauma ja asuinalue

Valtaosa ilkivallan ja vahingontekojen tekijöistä oli lapsia tai nuoria (11 kpl). Vastauksia, joissa ilkivallan ja vahingontekojen tekijöiksi oli mainittu lapset ja nuoret sekä myös aikuiset, oli seitsemän kappaletta. Kahdessa vastauksessa (2 kpl) tekijöiksi oli mainittu aikuiset. Tyhjiä vastauksia oli seitsemän kappaletta ja yksi vastaajista ei osannut arvioida tekijöiden ikää.

Vastaajien mukaan ilkivallan ja vahingontekijät asuivat useimmin samalla asuinalueella kuin vastaaja (10 kpl). Kahdeksan vastaajaa (8 kpl) ei osannut sanoa, missä tekijät asuvat ja kahdeksan (8 kpl) oli jättänyt tämän kohdan tyhjäksi. Vain yhden vastaajan mielestä tekijät eivät asuneet samalla asuinalueella (1 kpl).

9.5 Ilkivallan ja vahingontekojen kohdistuminen ja ilmeneminen asuinalueilla

Ilkivallan ja vahingonteot asuinalueilla kohdistuivat pääasiassa julkiseen omaisuuteen ja sen turmelemiseen (14 kpl). Vastaajat vastasivat ilkivallan ja vahingontekojen kohdistumisesta julkiseen omaisuuteen mm. seuraavin tavoin:

”Bussipysäkkien aikataulut revitään yleensä heti kun ne tulevat bussikotoksien seinälle. Roskaamisena ja leikkikentänvälineitä rikotaan.”

”Linja- autopsäkkien katosten vahingoittaminen; aikataulujen repiminen, seinien töhriminen kirjoituksin, penkkien hajottaminen, lasiseinien rikkominen. Roskaaminen.”

Roskaaminen (8 kpl) oli toiseksi yleisin ilmenemismuoto julkisen omaisuuden turmelemisen jälkeen. Häiriköinti yleisillä alueilla mainittiin (6 kpl) vastauksessa. Esimerkiksi nuorison metelöinti ja mopoilla kaahailut koettiin häiritseviksi.

Pienimpänä ilkivallan ja vahingontekojen ilmenemisloukkana koettiin yksityisomaisuuden turmeleminen (2 kpl). Vastaajista 12 ei ollut vastannut tähän kysymykseen. Yksittäisinä ilkivallan ja vahingontekojen ilmenemismuotoina koettiin rasistiset puheet. Myös tähän kysymykseen oli mainittu perämoottori- ja bensasäiliövarkaudet, mutta ne eivät kuulu ilkivallan- ja vahingontekoihin.

9.6 Toimijatahot ilkivallan ja vahingontekojen vähentämiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi

Vastauksista kävi ilmi, että vain osassa asuinalueista oli toimijataho ilkivallan ja vahingontekojen vähentämiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi. Tällaisia vastauksia oli yhteensä seitsemän kappaletta. Kolme vastaajaa ei tiennyt, onko tai toimiiko asuinalueella yhdistystä tai vastaavaa, jonka avulla pyritäisiin vähentämään tai ennaltaehkäisemään ilkivallantekoja. Lisäksi tyhjiä vastauksia tähän kysymykseen oli tullut yhdeksän kappaletta.

Toimijatahoina mainittiin (3 kpl) paikalliset yhdistykset, joita olivat vanhempainyhdistys, kyläyhdistys sekä urheiluseura. Myös koulujen toiminnalla (3 kpl) nähtiin olevan vaikutusta ilkivallan ja vahingontekojen ennaltaehkäisyyn. Vastauksista ilmeni myös kasvatuksen merkitys (3kpl) ilkivallan ja vahingontekojen ennaltaehkäisyssä ja vähentämisessä. Kysymykseen oli vastattu mm. näin:

”Koulu, vanhempainyhdistys, kyläyhdistys, urheiluseura. Asumme pienessä maalaiskylässä, missä kaikki tuntee toisensa. Lastenkasvatus on yhteisvastuullista. Kylällä tehdään paljon asioita yhdessä.”

9.7 Yhteisten tilojen merkitys ilkivallan ja vahingontekojen vähentämisessä

Etelä-Kymenlaakson alueella kysymykseen vastanneiden asuinalueilla (13 kpl) ei ollut yhteisiä kokoontumistiloja, joiden avulla voitaisiin vähentää tai ennaltaehkäistä ilkivaltaa ja vahingontekoja. Vastaajista (12 kpl) kertoi, että heidän asuinalueellaan on

kokoontumistilat. Yksi vastaajista ei tiennyt, oliko hänen asuinalueellaan kokoontumistiloja, ja yksi ei ollut vastannut kysymykseen lainkaan.

Kysyttäessä kerhotilojen vaikutusta asuinalueiden ilkvallan tai vahingontekojen vähentämiseksi oli 17 vastaajaa jättänyt vastaamatta. Vastaajista (5kpl) kertoi yhteisten tilojen vähentävän ilkvallaa ja vahingontekoja asuinalueilla. Neljän vastaajan mielestä yhteiset tilat eivät olleet vähentäneet ilkvallaa ja vahingontekoja.

9.8 Ilkvallaan ja vahingontekoihin puuttuminen

Kolme (3kpl) vastaajaa oli sitä mieltä, että julkisen omaisuuden turmelemiseen, kuten liikennemerkkien rikkomiseen ja niiden sotkemiseen, voidaan puuttua itse. Lisäksi häiriköintiin yleisellä paikalla (1kpl), esimerkiksi metelöintiin, voidaan puuttua ilman virkavallan apua. Yksi vastaajista vastasi, että henkilökohtaisen omaisuuden rikkomiseen voitaisiin puuttua itse. Toisaalta eräs vastaaja koki, että ilkvallan ja vahingontekojen kaikkiin ilmenemismuotoihin voitaisiin puuttua itse, mutta hän ei tarkentanut, mitä hän vastauksellaan tarkoitti. Vastaajista 20 kappaletta oli jättänyt tämän kohdan tyhjäksi.

9.9 Keinoja, joilla ilkvallaan ja vahingontekoihin voidaan puuttua

Vastaajista (9kpl) mainitsi keinoksi kasvatuksen ja keskustelun lasten ja nuorten kanssa sekä sen, että ilkvallasta ja vahingonteoista keskustellaan alueiden yhdistyksissä, minkä avulla ilkvallalta pyritään tekemään näkyväksi. Tähän kysymykseen tuli 12 kappaletta tyhjiä vastauksia.

Myös yhteisöllisyyden avulla pyritään vähentämään ilkvallaa ja vahingontekoja. Yhteisöllisyys näkyy alueilla esimerkiksi yhteisinä talkoina ja tapahtumina (3 kpl). Kahdessa vastauksessa mainittiin, ettei alueella tapahtuvaan ilkvallaan puututa, ja toisaalta yhdessä vastauksessa sanottiin, ettei keinoja ole. Lisäksi yhdessä vastauksessa keinoksi mainittiin kameravalvonta. Tässä muutamia esimerkkejä vastauksista:

”Ennaltaehkäisyä on, että asukkaat tuntevat toisensa ja että nuorilla on myös selkeä tieto että nuoret tunnetaan. Normaali luonteva kanssakäynti tervehtimisineen nuorten kanssa vähentää häiriökäyttäytymistä.”

”Asiasta on keskusteltu asukasyhdistyksessä ja informoitu myös poliisia”

”Järjestetty alueella tapahtumia, talkoita yms.”

”Olen pitänyt huolen siitä, että omat lapset eivät ryhtyisi moiseen.”

9.10 Uudet keinot ilkivallan ja vahingontekojen ennaltaehkäisemiseksi ja vähentämiseksi

Suurimmaksi luokaksi muodostui tässä kysymyksessä yhteisöllisyys, sillä yhteisöllisyyttä uudeksi keinoksi esitti kuusi (6kpl) vastaajaa. Yhteisöllisinä keinoina ehdotettiin aikuisten ja lasten yhteisiä retkiä ja tapahtumat sekä niiden yhteistä suunnittelua. Yhtenä keinona mainittiin myös läheisistä huolehtiminen. Lisäksi ehdotettiin sitä, että ilkivallasta ja vahingonteoista keskusteltaisiin ja annettaisiin valistusta sekä otettaisiin asia huomioon myös lasten kasvatuksessa (5 kpl). Vastauksista 14 oli tyhjiä.

Kolmessa vastauksessa (3 kpl) ehdotettiin alueiden yhteistä vartiointia ja kameravalvonnan lisäämistä sekä yhdessä (1 kpl) vastauksessa korostettiin valaistuksen merkitystä ilkivallan vähentämiseksi ja turvallisuuden tunteen lisäämiseksi.

Yksittäisinä keinoina ehdotettiin, että ilkivallasta ja vahingonteoista tehtäisiin näytelmä ja esitettäisiin asia draaman keinoin (1kpl). Tämä voisi selkeyttää nuorille konkreettisesti, mitä ilkivallalla ja vahingonteoilla tarkoitetaan. Lisäksi yhdessä vastauksessa (1kpl) ehdotettiin keinoksi ilkivallan vähentämisessä kokoontumistilan olemassaolon merkitystä. Vain yhdessä vastauksessa keinona puuttua ilkivaltaan ja vahingontekoihin mainittiin virkavallan paikalle kutsuminen.

9.11 Esimerkkejä vastauksista:

”Vanhemman väen ja nuorten yhteiset harrastukset ja retket”

”Yhteiset kotiintuloajat ja yhteiset muut säännöt. Nuorille päihteen kokoontumistila”

”Välittämisen erilaiset muodot. Välitä läheisestä! ilkeivallaksi katsottavien asioiden puheeksi ottamisella, kuinka nuori saisi ilkeivallan tunnistettua. Hyvällä nuorisonäytelmällä saataisiin ilkeivallaksi katsottavat teot näkyviksi”

”Lapsille ja nuorille luotaisiin ohjelmaa tai tapahtumia omiin kyliin. Meillä lapset ja nuoret ovat mukana tietalkoissa, riistanhoidossa ja olivat ennen marttakerhoissa. Yhteisöllisyys kasvattaa kunnon nuoria! Koko kylä toimii kasvattajana ja kaikki ovat tuttuja.”

10 YHTEENVETO

10.1 Ilkeivallan ja vahingontekojen esiintyminen

Vastausten mukaan ilkeivaltaa ja vahingontekoja ilmenee kaikissa Etelä-Kymenlaakson kunnissa. Vaikka osa vastaajista koki, ettei ilkeivaltaa esiinny heidän asuinalueellaan, saattoi kuitenkin saman kunnan asukas vastata ilkeivaltaa esiintyvän.

Tyypillisiä ilkeivallan ja vahingontekojen muotoja ovat yleisten alueiden roskaaminen, julkisen omaisuuden turmeleminen sekä yleisten tilojen hajottaminen (liite 4). Lisäksi vastauksista nousi esille yksityishenkilöihin kohdistuva ilkeivalta. Tämä näkyi esimerkiksi henkilökohtaisen omaisuuden varastamisena ja rikkomisena. Yksilöön kohdistuva ilkeivalta näkyi jopa rasismina ja henkilökohtaisena loukkauksena. Myös nuorison aiheuttamaa metelöintiä ja mopoilla tai autoilla kaahailua ilmeni vastausten mukaan. Yksittäisinä tapauksina mainittiin myös perämoottori- ja bensasäiliövarkaudet sekä aiheuttomien rikosilmoitusten tekeminen. Pääasiassa ilkeivallantekijät eri kunnissa olivat lapsia ja nuoria, mutta vastauksista ilmeni, että myös aikuiset tekevät ilkeivaltaa ja vahingontekoja.

10.2 Keinoja ilkeivallan ja vahingontekojen ennaltaehkäisemiseksi

Erilaisilla yhteisillä tapahtumilla koettiin olevan merkitystä ilkeivallan ja vahingontekojen ennaltaehkäisyssä. Lisäksi yhteisöllisyyden ja sen, että alueen asukkaat tuntevat toisensa, koettiin vähentävän ja ennaltaehkäisevän ilkeivallantekoja. Myös asioista keskusteleminen tekijöiden kanssa ja ongelmien esille tuominen asukas yhdistysten koko-

uksissa koettiin tärkeiksi keinoiksi. Tärkeänä keinona mainittiin myös kasvatuksen merkitys. Toisaalta kameravalvonta koettiin tärkeäksi keinoksi, sillä joissain tapauksissa ilkivallan tekijät koettiin uhkaaviksi ja teot tapahtuvat pimeään aikaan. Vaikka kameravalvonta tukee konrolliyhteiskunnan kehittymistä, voidaan vastauksista todeta ihmisten korostavan pehmeitä arvoja, kuten yhteisöllisyyttä ja lasten kasvatuksen merkitystä ja turvallisen asuinympäristön merkitystä lapsen ja nuoren kehitykselle. Huolimatta yhteiskunnan muutoksista ihmiset haluavat edelleen asua ja elää turvallisessa yhteiskunnassa

10.3 Uusia ideoita ilkivallan ja vahingontekojen ennaltaehkäisemiseksi

Yhteiset tapahtumat ja kampanjat, joiden järjestämiseen myös lapset ja nuoret otettaisiin mukaan, mainittiin tärkeäksi keinoksi ilkivallan ja vahingontekojen ennaltaehkäisemisessä. Yleensäkin yhteistyö ja yhteiset säännöt asuinalueiden asukkaiden kesken voisivat vastaajien mielestä ennaltaehkäistä ilkivallantekoja. Yhdessä vastauksessa korostettiin lasten ja nuorten kasvatuksen merkitystä. Lisäksi avoin keskustelu ja ilkivallan esille tuominen ja sen tunnistettavaksi tekeminen asukkaille, voisivat vähentää ilkivaltaa ja vahingontekoja. Konkreettisina keinoina vähentää ilkivaltaa ja vahingontekoja ehdotettiin valaistuksen lisäämistä asuinalueilla sekä nuorille päihteettömien kokoontumistilojen järjestämistä. Lisäksi alueilla, joilla esiintyy vene- ja perämoottorivarkauksia, ehdotettiin ennaltaehkäisevänä keinona kameravalvontaa sekä vuorovalvontaa.

10.4 Tulosten hyödynnettävyys EK-ARTU-hankkeelle

EK-ARTU:n tavoitteita ovat turvallisen asuinympäristön ylläpitäminen, ilkivallan ja vahingontekojen ehkäisy sekä tiedon saaminen matalan kynnyksen keinoista ehkäistä ilkivaltaa ja vahingontekoja ja asukkaiden ja viranomaistahojen yhteistyö ilkivaltaan puuttumisessa.

Mielestämme tutkimuksessa saatujen vastausten avulla saavutettiin osittain EK-ARTU hankkeen tavoitteita. Vastauksista näkyi selvästi huoli oman asuinympäristön turvallisuudesta ja huoli myös olemassa olevista ongelmista. Ilkivaltaa ja vahingontekoja ilmeni kaikissa Etelä-Kymenlaakson alueen kunnissa ja keinot niiden ennaltaehkäisemiseksi olivat helppoja toteuttaa, tosin esimerkiksi kokoontumistilojen toteuttaminen

ja riittävän valaistuksen lisääminen vaatisi taloudellista investointia. Keinot, joilla saadaan koko asuinalueen väestö aktivoitumaan mukaan vähentämään tai ennaltaehkäisemään ilkivaltaa ja vahingontekoja, ei selvinneet tässä tutkimuksessa. Yhteisöllisyyden tarve tiedostettiin, mutta toisaalta omiin vaikutusmahdollisuuksiin ei uskottu. Lisäksi vastauksista tuli esille, että asukkaat haluavat tehdä ilkivallan- ja vahingonteot näkyviksi esimerkiksi puheeksi ottamisella alueen asukasyhdistyksissä. Ajattelimme, että asukasyhdistysten ja kunnan viranomaisten välinen yhteistyö olisi nopein ja tehokkain keino puuttua ja ennaltaehkäistä ilkivallan- ja vahingontekoja. Olisi myös tärkeää, että jokaisella asuinalueella olisi kokoontumistilat nuorille. Lisäksi ilkivallan ja vahingontekoja voitaisiin vähentää tai ennaltaehkäistä eri alueiden aikuisten ja lasten ja nuorten yhteistyössä järjestämällä tapahtumilla ja talkoilla kaikkien yhteiseksi hyväksi.

Vaikka vastauksista ilmeni ilkivallan- ja vahingontekojen esiintymisen tiedostaminen, jäimme pohtimaan, olivatko EK-ARTU-hanke ja sen tavoitteet kaikille vastaajille ennestään tuttuja. Tämä näkyi muun muassa lukuisina tyhjinä vastauksina esimerkiksi kysyttäessä keinoja ilkivallan- ja vahingontekojen puuttumiseen. Vaikka hankkeesta on varmasti informoitu, osasta vastauksia näkyi, ettei tieto ollut tavoittanut vastaajia kaikilta osin. Toisaalta emme voi tietää, vastasivatko kaikki kyselyyn vastanneet totuudenmukaisesti kysymyksiin.

11 POHDINTA

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, millaista ilkivaltaa ja vahingontekoja Etelä - Kymenlaakson kuntien alueella ilmenee. Lisäksi tutkimuksessa selvitettiin, millaisia keinoja kyselyyn vastanneilla on ilkivallan ja vahingontekojen ennaltaehkäisemiseksi ja vähentämiseksi. Kyselylomakkeet lähetettiin tarkoituksella alueen asukasyhdistysten ja kylätoimikuntien puheenjohtajille, sillä ajattelimme heiltä tulevan tiedon perustuvan aina kyseisen yhdistyksen yleiseen mielipiteeseen. Vastausprosentti jäi odotuksia alhaisemmaksi, mutta toisaalta aiemmissa tutkimuksissa ja lähiprojekteissa on todettu, että asuinalueiden asukkaat ovat oletettua passiivisempia asuinalueidensa kehittämisessä, sillä omiin vaikutusmahdollisuuksiin ei uskota. Passiivisuus korostuu etenkin pitkäkestoisissa projekteissa, sillä asukkaat sitoutuvat helpommin lyhytkestoisiin projekteihin. (Bäcklund & Korhonen 1998, 19.)

Käytimme tässä tutkimuksessa aineistonkeruumenetelmänä postikyselylomaketta. Aineistonkeruumenetelmänä postikysely oli nopea ja vaivaton tapa saada aineistoa, mutta sen huonona puolena oli, että emme voineet varmistua siitä, kuinka vastaajat ymmärsivät kyselylomakkeen kysymykset. Käydessämme vastauksia lävitse huomasimme, että osa vastaajista olikin ymmärtänyt kysymykset väärin. Huomasimme myös epäkohtia kyselylomakkeiden kysymysten asettelussa, ja muotoilisimmekin ne nyt uudella tavalla selkeämmiksi.

Vaikka saimmekin vastauksia asettamiimme tutkimuskysymyksiin, osaa vastauksista oli todella hankala analysoida vastaajan kirjoitustyylin sekä vastausten tunnepitoisuuden vuoksi, sillä vastaukset oli selkeästi osoitettu jollekin tietylle henkilölle. Pidimmekin mielessä vastausten analysointivaiheessa, että vastaajien anonymiteetti säilyisi, mutta samalla kuitenkin jokainen vastaus tulisi huomioiduksi tutkimuksessamme.

Huomioimme, että maaseutukunnissa ilkivaltaa ja vahingontekoja esiintyy siinä missä kaupungeissakin, mutta maaseutukunnissa se on tyyliltään henkilökohtaisempaa. Ilkivallan ja vahingonteot ilmenevät samalla tavoin sekä kaupungeissa että maaseudulla, mutta ilkivalta näkyi maaseudulla erityisesti epäsopeutena naapuruston kesken. Lisäksi myös perämoottori- ja venevarkaudet tulivat esiin maaseutukunnissa. Toisaalta vastauksista korostui maaseudulla asuvien aktiivisuus ja pyrkimys ennaltaehkäistä ja vähentää ilkivaltaa, kun taas kaupungeista tulleista vastauksista vastaavaa aktiivisuutta emme havainneet. Tämä näkyi lukuisina tyhjinä kohtina vastauslomakkeissa.

Oli mielenkiintoista huomata, että keinot, joilla asukkaat pyrkivät ilkivaltaa ja vahingontekoja vähentämään ja ennaltaehkäisemään, nousivat osittain esille myös työmme teoriaosuudesta. Keinot olivat hyvin käytännönläheisiä ja helppoja toteuttaa. Niistä oli havaittavissa ihmisten tarve tuntea olonsa turvaksi turvallisessa asuinympäristössä ja yhteisössä. Mielestämme kaikkia keinoja yhdistää kuitenkin yksi yhteinen tekijä, oikea asenne, jota ilman on vaikea lähteä rakentamaan aitoa, turvallista ja toimivaa asuin yhteisöä.

Kerätessämme aineistoa opinnäytetyötä varten huomasimme, että tietoa ilkivallasta ja vahingonteosta löytyy yllättävän vähän. Vaikka aihe on hyvin ajankohtainen ja arkipäiväinen, puhutaan kirjallisuudessa enemmän muunlaisista rikollisuuden muodoista. Pohdimme, selittyisikö kirjallisuuden niukkuus aiheesta sillä, että suurin osa ilkivallan

ja vahingonteosta on piilorikollisuutta eikä tekijöitä läheskään aina tavoiteta. Näin olen myöskään tekojen syyt eivät selviä. Olisikin mielenkiintoista tehdä tutkimus, jossa pyritään selvittämään syitä ilkivallan ja vahingontekoihin, sillä jos tiedettäisiin syyt ilkivallan ja vahingontekoihin, voitaisiin niitä ennaltaehkäistä ja vähentää parhaiten.

LÄHTEET

Avointen kysymysten koodaus. Postikyselyaineiston kokoaminen. KvantiMOTV. Saatavissa: <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/postikysely/postikysely.html> [viitattu 18.10.2013].

Bäcklund,P. & Korhonen,H.1998.Paikallisyhteisön käsite ja asumisen arki. Juurtumisen, asukasaktiivisuuden ja sosiaalisen vuorovaikutuksen tarkastelua. Helsinki.Helsingin kaupunki, Tietokeskus.

EK-ARTU / Kyamk- Kymenlaakson ammattikorkeakoulu. Saatavissa : www.kyamk.fi/Työelämälle/Projektit/EK-ARTU/ [viitattu 3.9.2013].

Etelä-Kymenlaakson kuntien turvallisuussuunnitelma. EK-ARTU/Kyamk. saatavissa: www.kyamk.fi/Työelämälle/Projektit/EK-ARTU/[viitattu 27.11.2013]

Haverinen, R. 2006. Kaupunkilaisen elinympäristöongelma-käsitteellistämistavat ja puuttumisen mallit. Väitöskirja. Helsingin kaupungin tietokeskus, tutkimuksia 2006:11. Helsinki.

Haapasalo, J. 2008. Kriminaalipsykologia. Jyväskylä. PS-kustannus.

Hirsjärvi, S.,Remes,P.& Sajavaara, P.2009. Tutki ja kirjoita.15. uudistettu painos.Helsinki.

Hyvinvointikunta-Kunnat.net. Saatavissa: www.kunnat.net/palvelualueet/hyvinvointikunta/Sivut/default.aspx[viitattu 3.2.2013].

Hyypä, M. 2002. Elinvoimaa yhteisöstä - sosiaalinen pääoma ja terveys. Keuruu.

Hyypä, M. 2005. Me-hengen mahti. Keuruu.

Ilkivalta ja vahingonteot. Saatavissa: www.poliisi.fi/poliisi/home.nsf/pages/1A7D9CC59DF0A4F2C2256BC900360E50?opendocument [viitattu 3.2.2013]

Kohonen, K & Tiala, T (toim.). 2002. Kuntalaiset ja hyvä osallisuus - lupaavia käytäntöjä kuntalaisten osallistumis - ja vaikuttamismahdollisuuksien edistämiseksi. Osallisuushanke. Helsinki. Art-Print Oy.

Kopomaa, T. (toimittanut) Kohti kaupunkisosaalityötä. Haasteena tasapainoinen kaupunki. 2003. Helsinki: Palmenia-kustannus.

Kopomaa, T., Peltonen, L. & Litmanen, T. (toim.) 2008. Ei meidän pihallamme - paikalliset kiistat tilasta. Helsinki. Gaudeamus.

Koskela, H. 2009. Pelkokierre. Pelon politiikka, turvamarkkinat ja kamppailu kaupunkitilasta. Tampere. Gaudeamus Helsinki University Press Oy Yliopistokustannus.

Kääriäinen, J (toim.) & Lehtinen, J. 2001. Sosiaaliset suhteet suomalaisessa kaupunkiympäristössä Asukasbarometri 1998 aineiston perusteella. Ympäristöministeriö. Helsinki. Oy Edita Ab.

Laine, M. 2007. Kriminologia ja rankaisun filosofia. Jyväskylä. Gummerus Kirjapaino Oy.

Practico Living Lab. Saatavissa: www.kyamk.fi/Työelämälle/Projektit/KassuLives/ viitattu [27.11.2013].

Pelottomat puistot, kodikkaat korttelit. Turvallisen elinympäristön luominen. Sisäasiainministeriön julkaisuja 33/2010. Saatavissa: http://www.intermin.fi/download/24919_332010.pdf. [viitattu 9.10.2013].

Pelottomat puistot, kodikkaat korttelit. Kaupunkien turvallisuusohjelma. Sisäasiainministeriön julkaisuja 33/2010. Saatavissa: http://www.intermin.fi/download/24919_332010.pdf [viitattu 9.10.2013].

Pentti, V. 2003. Turvallinen yhteisö-turvattu yksilö. Turvallisuutta kasvatuksen ja yhteiskuntapolitiikan keinoin. Helsinki.

Suojaa omaisuutesi. Saatavis-

sa:[www.poliisi.fi/poliisi/home.nsf/pages/AFA746453FD78DDFC2256B87004B7109?](http://www.poliisi.fi/poliisi/home.nsf/pages/AFA746453FD78DDFC2256B87004B7109?opendocument)
opendocument

Tapaninen, A., Kauppinen, T., Kivinen, K., Kotilainen, H., Kurenniemi, M. & Pajukoski, M. 2002. Ympäristö ja hyvinvointi. 1. painos. Porvoo. WSOY.

Tilastotiedote tammi-elokuu 2013.Saatavissa:

<http://www.poliisi.fi/poliisi/kymenlaakso/home.nsf/PFBD/BFF5661D3446B833C2257BF0002AA5FC>.[viitattu 8.10.2013].

Turvallisuussuunnittelu. Aukkaiden osallistaminen. Saatavissa:

<http://www.turvallisuussuunnittelu.fi/fi/index/tyontueksi/tilastojajatutkimuksia/rikollisuustilanne.html>[viitattu 20.8.2013].

Vahingonteko. Saatavissa:

www.poliisi.fi/poliisi/home.nsf/pages/15885CC664C9A860C2256BC90036215B?opendocument [viitattu 3.2.2013]

Vilkka.H.2007. Tutki ja mittaa – määrällisen tutkimuksen perusteet. Jyväskylä.

SAATEKIRJE

Opiskelemme Kymenlaakson Ammattikorkeakoulussa sosiaalialan koulutusohjelmassa ja teemme opinnäytetyötä EK-ARTU hankkeelle. Opinnäytetyömme aiheena on selvittää millaista ilkivaltaa olette asuinalueellanne kohdanneet ja miten sitä voisi mielestänne ennaltaehkäistä tai vähentää. Kartoitamme tämän kyselylomakkeen avulla millaista ilkivaltaa esiintyy eri asuinalueilla ja millaisin keinoin sitä on pyritty ennaltaehkäisemään.

Hankkeen tarkoituksena on tukea Etelä-Kymenlaakson kuntien turvallisuussuunnitelmaa sisäasiainministeriön sisäisen turvallisuuden ohjelman tavoitteiden mukaisesti ja parantaa turvallisuutta Etelä-Kymenlaakson kuntien alueella. EK-ARTU hankkeen tavoitteena on luoda alueellinen turvallisuussuunnitelma Kotkan, Haminan, Pyhtään, Virolahden ja Miehikkälän kunnissa. Projektipäällikkönä hankkeessa toimii Päivi Okuogume.

Lähetämme kyselylomakkeet Etelä- Kymenlaakson kuntien asukasyhdistyksille, kylätoimikunnille sekä marittayhdistyksille. Valitsimme vastaajiksi yhdistysten puheenjohtajat.

Ilkivallalla tarkoitetaan tässä kyselyssä kaikkea hyviä tapoja loukkaavaa käyttäytymistä julkisella paikalla. Myös aiheettoman hätäilmoituksen tekeminen on ilkivaltaa (Ilkivalta).

Vahingonteolla tarkoitetaan yksityisen tai julkisen omaisuuden oikeudetonta hävittämistä, vahingoittamista, likaamista, turmelemista tai rikkomista. Vahingontekona pidetään esimerkiksi puhelinkoppien rikkomista tai autojen potkimista. Myös talojen seinien sotkeminen katsotaan vahingonteoksi. (Vahingonteko.)

Toivoisimme että vastaatte kyselyyn mahdollisimman nopeasti, mutta kuitenkin 15.5 mennessä. Olemme kiitollisia vastauksestanne ja jokainen vastaus on meille tärkeä.

Ystävällisin terveisin hankkeen puolesta:

Marja Rintanen ja Sari Eklund

EK-ARTU- hanke, projektipäällikkö Päivi Okuogume 044-702 88 29

Lisätietoja hankkeesta: www.kyamk.fi/ekartu

POSTIKYSELYLOMAKE

1. Missä kunnassa asutte?

---

2. Millä asuinalueella asutte?

---

3. Mitä toimijatahoa edustatte?

---

4. Ilmeneekö asuinalueellanne ilkivaltaa?

KYLLÄ / EI

5. Ilmeneekö asuinalueellanne vahingontekoja?

KYLLÄ / EI

6. Jos ilmenee, niin millaista ilkivaltaa tai vahingontekoa?

---

7. Mihin ikäryhmään ilkivallan- ja vahingontekijät kuuluvat?

Ympyröikää seuraavista yksi tai useampi vaihtoehto:

LAPSET JA NUORET / AIKUISET/ EN OSAA SANOA

8. Asuvatko ilkivallantekijät ja vahingontekijät samalla asuinalueella?

KYLLÄ / EI / EN OSAA SANOA

Jos vastasitte ei, kohtaan 8, hypätkää kohtien 9 ja 10 yli.

9.Mihin vahingonteko kohdistuu asuinalueellanne?

10.Miten ilkivalta ilmenee tai tulee esille asuinalueellanne?

---

11. Onko asuinalueellanne toimijatahoja ilkivallan ja vahingontekojen vähentämiseksi tai ennaltaehkäisemiseksi (esim.koulut ja vanhempainyhdistykset) ja mitä ne ovat?

---

12. Onko asuinalueellanne esimerkiksi kerhotiloja tai muita yhteisiä tiloja joissa voidaan kokoontua tai viettää aikaa?

KYLLÄ / EI

13. Jos vastasitte kyllä, oletteko huomanneet sen vähentävän ilkivallantekoja?

KYLLÄ / EI

14. Millaiseen ilkivaltaan tai vahingontekoon mielestänne voidaan puuttua itse, ilman virkavallan apua?

---

15. Millaisin keinoin olette puuttuneet ilkivaltaan tai vahingontekoon ja niiden ennaltaehkäisyyn?

---

16. Millaisia uusia ideoita tai yhteisöllisiä keinoja joita ei ole vielä käytetty, voisi mielestänne olla olemassa ilkeivallan ennaltaehkäisemiseksi tai vähentämiseksi?

KIITOS VASTAUKSIIN KÄYTTÄMÄSTÄNNE AJASTA!

KYSELYLOMAKE

10.6.2013

Lähetimme teille toukokuussa kyselylomakkeen, jonka avulla kartoitamme, millaista ilkivaltaa ja vahingontekoja asuinalueellanne esiintyy sekä millaisia jo kokeiltuja tai uusia keinoja teillä olisi niiden ennaltaehkäisemiseksi. Kysely on osa opinnäytetyötä, jonka teemme sosionomi-opintoihin liittyen. Opinnäytetyön tilaaja on EK-ARTU-hankkeen projektipäällikkö Päivi Okuogume.

Tutkimuksemme luotettavuuden kannalta olisi tärkeää saada mahdollisimman kattavasti vastauksia, joten toivomme, että täyttäisitte oheisen kyselylomakkeen ja lähettäisitte sen vastauskuoressa meille. Jokainen vastaus on meille ja tutkimuksellemme erittäin tärkeä!

Jos olette jo vastanneet tähän kyselyyn, kiitämme lämpimästi vastauksestanne!

Ystävällisin terveisin hankkeen puolesta:

Marja Rintanen ja Sari Eklund

EK-ARTU- hanke (Etelä-Kymenlaakson turvallisuussuunnittelu)
Projektipäällikkö Päivi Okuogume 044 -702 8829
Lisätietoja hankkeesta: www.kyamk.fi/ekartu

Termien selityksiä:

Ilkivallalla tarkoitetaan tässä kyselyssä kaikkea hyviä tapoja loukkaavaa käyttäytymistä julkisella paikalla. Myös aiheettoman hätäilmoituksen tekeminen on ilkivaltaa.

Vahingonteolla tarkoitetaan yksityisen tai julkisen omaisuuden oikeudetonta hävittämistä, vahingoittamista, likaamista, turmelemista tai rikkomista. Vahingontekona pidetään esimerkiksi puhelinkoppien rikkomista tai autojen potkimista. Myös talojen seinien sotkeminen katsotaan vahingonteoksi.

1. Missä kunnassa asutte?

---

2. Millä asuinalueella asutte?

---

3. Mitä toimijatahoa edustatte?

---

4. Ilmeneekö asuinalueellanne ilkivaltaa?

KYLLÄ / EI

5. Ilmeneekö asuinalueellanne vahingontekoja?

KYLLÄ / EI

6. Jos ilmenee, niin millaista ilkivaltaa tai vahingontekoa?

---

7. Mihin ikäryhmään ilkivallan- ja vahingontekijät kuuluvat?

Ympyröikää seuraavista yksi tai useampi vaihtoehto:

LAPSET JA NUORET / AIKUISET/ EN OSAA SANOA

8. Asuvatko ilkivallantekijät ja vahingontekijät samalla asuinalueella?

KYLLÄ / EI / EN OSAA SANOA

Jos vastasitte ei kohtaan 8, hypätkää kohtien 9 ja 10 yli.

9.Mihin vahingonteko kohdistuu asuinalueellanne?

10.Miten ilkivalta ilmenee tai tulee esille asuinalueellanne?

---

11. Onko asuinalueellanne toimijatahoja ilkivallan ja vahingontekojen vähentämiseksi tai ennaltaehkäisemiseksi (esim.koulut ja vanhempainyhdistykset) ja mitä ne ovat?

---

12. Onko asuinalueellanne esimerkiksi kerhotiloja tai muita yhteisiä tiloja joissa voi kokoontua tai viettää aikaa?

KYLLÄ / EI

13. Jos vastasitte kyllä, oletteko huomanneet sen vähentävän ilkivallantevoja?

KYLLÄ / EI

14. Millaiseen ilkivaltaan tai vahingontekoon mielestänne voidaan puuttua itse, ilman virkavallan apua?

---

15. Millaisin keinoin olette puuttuneet ilkivaltaan tai vahingontekoon ja niiden ennaltaehkäisyyn?

---

16. Millaisia uusia ideoita tai yhteisöllisiä keinoja joita ei ole vielä käytetty, voisi mielestänne olla olemassa ilkivallan ennaltaehkäisemiseksi tai vähentämiseksi?

KIITOS VASTAUKSIIN KÄYTTÄMÄSTÄNNE AJASTA!

HYVÄÄ KESÄÄ!

ILKIVALLAN JA VAHINGONTEKOJEN ILMENEMINEN KUNNITTAIN

Ilkivallan ja vahingontekojen ilmeneminen kunnittain	Miehikkälä	Kotka	Hamina	Pyhtää	Virolahti	Yht
Julkisen omaisuuden turmeleminen	1	4	7	1	1	14 kpl
Yksityisen omaisuuden turmeleminen		2	1	1	1	5 kpl
Roskaaminen	1	4	3	2	1	11 kpl
Häiriköinti	1	1	3	1	2	8 kpl
Tyhjä	2	3	1		2	8 kpl
Muut		1				1 kpl